

Årsredovisning 2021

KPA Tjänstepension AB (publ)

Innehåll

	Sidan
2021 i siffror	4
Pensionsbolaget för kommuner och regioner	6
Förvaltningsberättelse	14
Finansiella rapporter.....	23
Noter	28
Underskrifter	83
Definitioner och begrepp	84
Revisionsberättelse	87

Informationen på följande sidorna 4–10 gäller för samtliga bolag inom KPA Pension.

2021 i siffror

13,7
procent

i totalavkastning för
KPA Tjänstepensions-
försäkring AB.

2050

är året då vi ska ha
nettonollutsläpp från våra
investeringsportföljer.

10,6
procent

i totalavkastning för
KPA Tjänstepension AB.

18,6
miljarder kronor

i premieinkomst för
KPA Tjänstepensions-
försäkring AB.

90 000
miljarder kronor

förvaltar Nettonollalliansens
aktörer som tillsammans åtagit
sig att ha nettonollutsläpp
till 2050.

21,8 miljarder kronor

har vi betalat ut
i pensioner.

71 procent

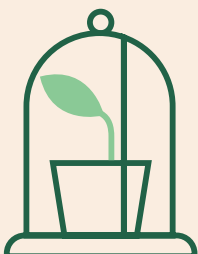
av pensionsspararna
tycker att det är viktigt
att tjänstepensionen
placeras hållbart.

2030 är året

då vi ska ha
nettonollutsläpp från
egen verksamhet.

29 procent

ska utsläppen från våra
investeringsportföljer
minska till år 2025.

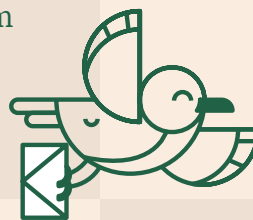

300 kronor

ny maxavgift på
premiebestämd försäkring
för alla som arbetar inom
kommun och region.

264 miljarder kronor

i förvaltad kapital för
KPA Tjänstepensions-
försäkring AB.

76 procent

nöjda pensionssparare.

5,7

är RKK-kvoten i
KPA Tjänstepension AB.

204 procent

solvens i KPA Tjänste-
pensionsförsäkring AB.

**Tjänstepensions-
bolaget för
kommuner
och regioner**

KPA Pension är pensionsbolaget för kommuner, regioner och deras anställda. Så har det varit i hundra år. Det som en gång startade som en pensionskassa för elva städer är idag ett modernt pensionsbolag som ger kunderna trygga och hållbara pensioner till låga avgifter. Vår affär är kollektivavtalad tjänstepension och pensionsadministration.

Vår vision

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Vår affärsidé

KPA Pension erbjuder kollektivavtalad tjänstepension till kommunsektorn. Vi kombinerar trygga pensioner med ansvarsfulla investeringar.

Vårt övergripande mål

KPA Pension ska vara det ledande tjänstepensionsbolaget som kunder, medarbetare och ägare kan känna sig stolta över.

Så skapar vi värde för ...

... pensionsspararna

Vi förvaltar närmare 270 miljarder kronor, pengar som ska ge trygga och hållbara pensioner till bland annat lärare, sjuksköterskor, förskollärare, renhållningsarbetare och många andra som är anställda i kommuner, regioner och kommunala bolag. Arbetsmarknadens parter har beslutat att om kunden inte själv gör ett val placeras tjänstepensionen hos KPA Pension i en traditionell försäkring. Det är ett tryggt och bra alternativ. När vi frågar våra kunder om vad som är viktigast när de väljer pensionssparande, svarar de ofta att de vill ha ett tryggt sparande där de själva inte behöver engagera sig. För dessa kunder är traditionell försäkring ett utmärkt alternativ. För varje krona som betalas in till pensionen garanterar vi att en viss del kommer att betalas ut i pension. Går sparandet bra tillkommer dessutom avkastning. För de kunder som föredrar ett fondsparande erbjuder vi ett bra urval av externt förvaltade fonder som både lever upp till våra etiska investeringskriterier och till fondförvaltarens egna hållbarhetskrav. En miljon anställda inom kommun, region, Svenska kyrkans församlingar och vissa kommunala bolag har genom sin arbetsgivare en tjänstegrupplivförsäkring hos oss. Det är en trygghet för familjen om den anställda skulle dö.

... kommuner, regioner och kommunala bolag

Vi hjälper merparten av Sveriges kommuner, regioner och ett stort antal kommunala bolag med pensionsadministration, försäkring och rådgivning. I vårt utbud finns förmedlingstjänst, beräkning och utbetalning av olika pensionsförmåner, förmånsbestämd försäkring samt beräkning och prognos av pensionsskuld. Dessutom erbjuder vi tilläggstjänster inom vår konsult- och kursverksamhet. Tillsammans med landets kommuner och regioner vill vi vara med att skapa förutsättningar för en grön omställning och bidra i deras arbete med att bygga hållbara städer och samhällen. Bland annat genom satsningar på infrastruktur, eller projekt för att motverka eller förbereda för klimatförändringarna.

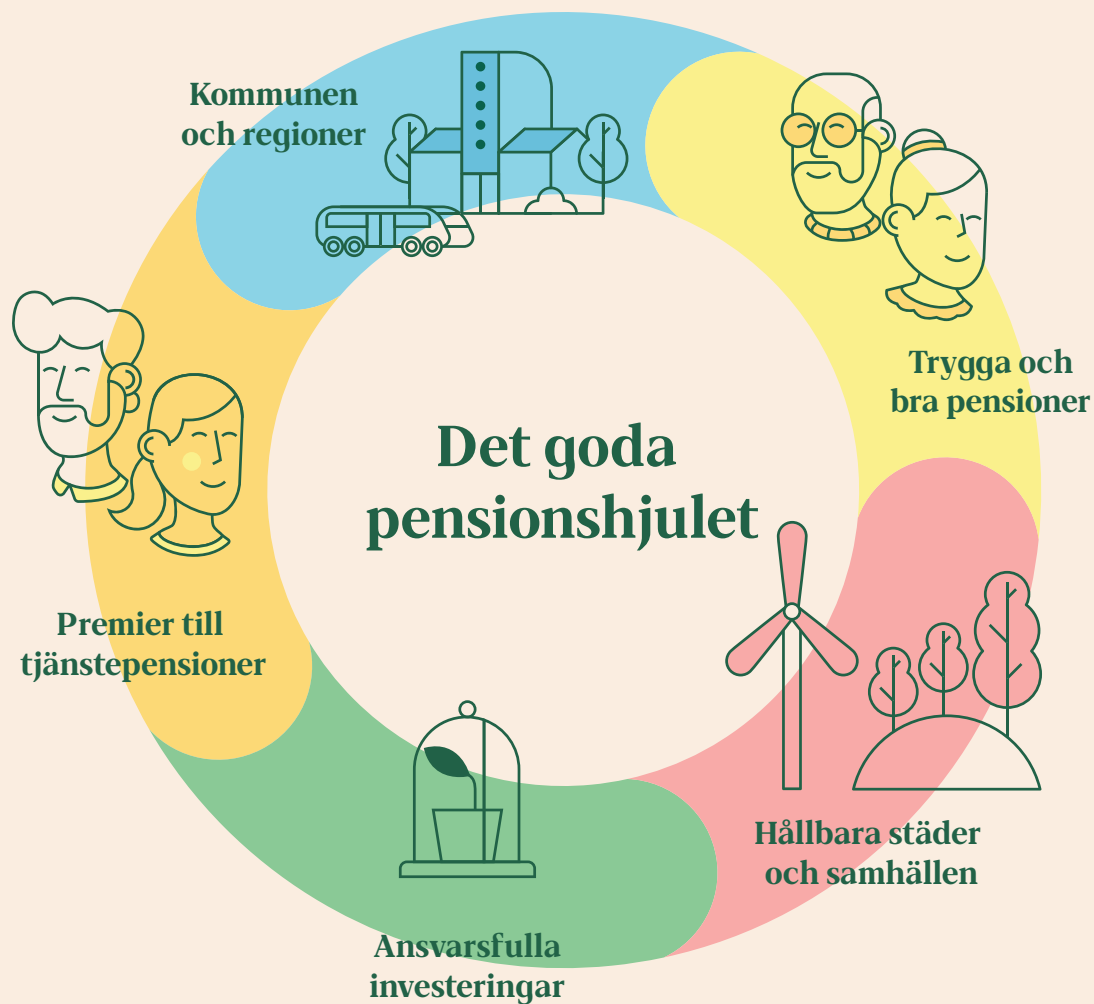
... för samhället

KPA Pension har en viktig roll i samhället. Vår viktigaste uppgift är att förvalta och betala ut pensioner. Detta uppdrag ger oss också möjligheten att påverka. Det kan vi göra genom att välja investeringar som är hållbara, välja bort investeringar som på olika sätt skadar människor eller klimat och att vara aktiva ägare genom att ställa krav och påverka i frågor som rör miljö, klimat eller mänskliga rättigheter. Jämställdhet och mångfald är också viktiga samhällsfrågor som vi arbetar med på olika sätt, både i vår egen verksamhet, i våra investeringar och genom att lyfta frågorna i olika forum.

... för klimatet

Som en stor finansiell aktör har vi både möjlighet och skyldighet att bidra till den nödvändiga klimatomställningen världen står inför. Därför har vi som mål att våra investeringsportföljer ska ha nettonollutsläpp till år 2050, tillsammans med delmålet att minska utsläppen med 29 procent till år 2025. Vi vill göra skillnad på riktigt och därför ska vi nå målen genom att påverka företagen i rätt riktning. Vi vill också aktivt söka upp investeringar som gör uttalad klimat- eller samhällsnytta. Ett exempel är gröna obligationer. Klimatet är också drivkraften när vi ska minska utsläppen från den egna verksamheten till att bli nettonoll år 2030.

Vår uppgift är att se till att våra kunder ska få en trygg och bra tjänstepension. Arbetsgivarna, alltså kommunerna och regionerna, betalar premier till oss. Dessa pengar investerar vi i olika tillgångar som till exempel aktier eller fastigheter. De kan också vara med att finansiera lokala projekt som bidrar till den gröna omställningen. Till exempel nya cykelvägar i Göteborg, en simhall i Linköping och hållbara hyresrätter i Skåne. Det är investeringar som kunderna har nytta av redan idag, samtidigt som de bidrar till trygga pensioner längre fram. Vi kallar det "Det goda pensionshjulet".

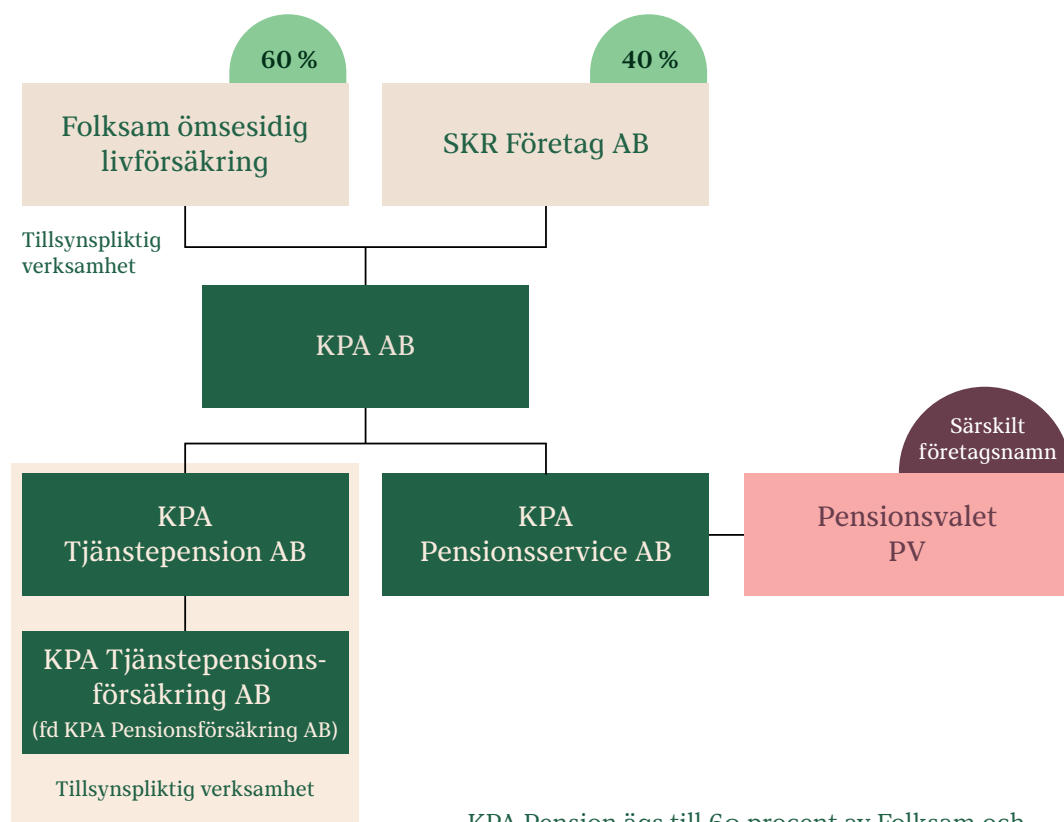
Det här är KPA Pension

KPA Pension består av följande bolag:

- KPA AB
- KPA Tjänstepension AB (fd KPA Livförsäkring AB)
- KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (fd KPA Pensionsförsäkring AB)
- KPA Pensionservice AB

Samtliga KPA-bolag bedriver verksamhet under det gemensamma varumärket KPA Pension som erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, utbildning, konsulttjänster, valcentral och kapitalförvaltning med hållbar inriktning.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB drivs, liksom sitt moderföretag KPA Tjänstepension AB, enligt ömsesidiga principer. Företagen får inte dela ut vinst och konsolideras inte. Allt överskott återförs till försäkringstagarna. Samtliga KPA-företag bedriver verksamhet under det gemensamma varumärket KPA Pension. Verksamheten finns bara i Sverige.

KPA Pension ägs till 60 procent av Folksam och till 40 procent av SKR (Sveriges kommuner och regioner). Våra medarbetare arbetar på huvudkontoret i Stockholm eller på kontoret i Sundsvall. På båda orterna delar vi kontorsyta med Folksam. Vi har ingen verksamhet utanför Sverige.

Från försäkringsföretag till tjänstepensionsföretag

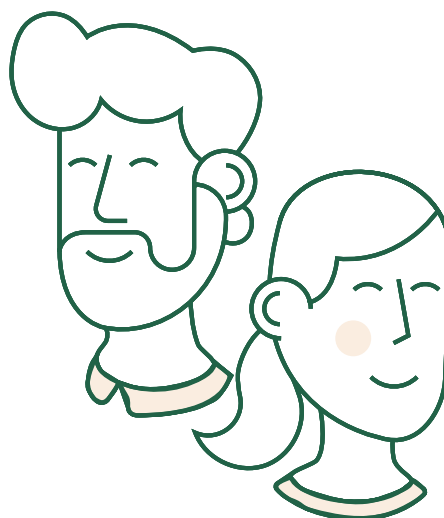
Den 15 december 2019 trädde lagen om tjänstepensionsföretag i kraft, varigenom EU:s andra tjänstepensionsdirektiv (IORP II) genomfördes i Sverige. KPA Tjänstepension AB (fd KPA Livförsäkring AB) blev det första tjänstepensionsföretaget att fullt ut ansluta sig till tjänstepensionsdirektivet IORP II. Näst på tur var KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (fd KPA Pensionsförsäkring) som den 1 januari 2022 anslutit sig till direktivet. I samband med ombildningen bytte företaget namn.

Arbetsmarknadens parter

Det är fack och arbetsgivare som förhandlar fram kollektivavtalade tjänstepensioner och försäkringar. KPA Pension är parternas utvalda förvalsbolag och försäkringsgivare för försäkringarna TGL och familjeskydd för anställda i kommun och region. Därför utgör parterna KPA Pensions viktigaste intressenter och samarbetspartners.

De parter som förhandlar fram pensionsavtalen är Kommunal, AkademikerAlliansen, OFR (Offentliganställdas Förhandlingsråd) och SKR (Sveriges kommuner och regioner). Inom den kooperativa sektorn har parterna utsett Pensionsvalet till valcentral för sammanlagt nio olika tjänstepensionsavtal.

Genom den särställning KPA Pension har genom förvalet behöver bolaget leva upp till högt ställda krav. Bolaget behöver leverera låga avgifter och samtidigt prestera en marknadsmässig avkastning. KPA Pension samverkar med arbetsmarknadens parter i en rad andra frågor som till exempel arbetsvillkor, jämställdhet och mångfald, hälsa och aktiviteter för att öka kunskaperna om pensionssystemet. Både fack och arbetsgivare efterfrågar enkel och tydlig information till medlemmarna och tillsammans har KPA Pension lyckats möta denna efterfrågan med nya digitala lösningar.

Viktiga frågor för arbetsmarknadens parter

- Låga avgifter och god avkastning
- Goda arbetsförhållanden
- Fler ska jobba heltid
- Jämställdhet och mångfald
- Förutsättningar för ett långt arbetsliv
- Öka kunskaperna om pensionssystemet för att skapa förutsättningar för informerade och medvetna val

Fokus hållbarhet

Nettonollutsläpp från portföljerna

KPA Pension är en av initiativtagarna till den globala investeraralliansen UN-Convened Net Zero Asset Owner Alliance, även kallad Nettonollalliansen. Medlemmarna har åtagit sig att deras placeringsportföljer ska visa nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2050. Alliansen har idag över 66 medlemmar i världen med ett samlat värde som uppgår till 90 000 miljarder kronor. Målet med alliansen är att medlemmarna tillsammans ska agera för att bidra till Parisavtalet och 1,5-gradersmålet.

Under året satte KPA Pension nya delmål till 2025 för placeringsportföljerna, där klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent. Utsläppsmålet ska i första hand nås genom att påverka bolagen att minska sina utsläpp samt att de ska anta vetenskapligt förankrade klimatmål. Men om ett specifikt bolag inte visar tillräcklig vilja eller förmåga att ställa om verksamheten i linje med målen i Parisavtalet, kan det bli aktuellt att avyttra innehavet. Nya mål har också antagits i syfte att främja tillgången av gröna investeringar, bland annat genom dialog och andra aktiviteter för att uppmuntra emittenter och andra aktörer i primärmarknaden att skapa klimat-anpassningsstrategier.

Nettonollutsläpp från verksamheten

Det viktigaste klimatrelaterade interna målet är att företaget ska ha nettonollutsläpp från egen verksamhet till år 2030. Att som investerare ha egna utsläppsmål är en viktig signal till omvärlden som bidrar med trovärdighet i de krav som ställs vid investeringar. Det egna hållbarhetsarbetet kan också bidra till en ökad medvetenhet hos kunderna och uppmuntra deras efterfrågan på hållbara produkter och tjänster.

Sustainable Finance

Under året har bolaget arbetat med EU:s handlingsplan Sustainable Finance. Det är en omfattande initiativ som ska säkerställa gemensamma riktlinjer för finanssektorn. Syftet är ökad transparens och bättre möjligheter för konsumenter att välja hållbart. Handlingsplanen ska också underlätta för finansbranschen att utvärdera möjliga investeringar samtidigt som kraven på att redovisa och jämföra investeringarnas påverkan på hållbarhet ökar.

Taxonomiförordningen som är en central del av Sustainable Finance började att gälla 2021 och 2022 ska det vara implementerat. De förändringar som är först ut avser övergångsregler med information som ska lämnas i den lagstadgade årsredovisningen. Upplysningarna utgörs i huvudsak av nyckeltal avseende i vilken utsträckning bolagets investeringar kan omfattas av taxomin. Nyckeltalen rapporteras i årsredovisningen för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB. Bolaget omfattas dock inte av de lagstadgade kraven då antalet anställda understiger 500.

Ett hållbarhetsarbete som tål att granskas

KPA Pensions hållbarhetsarbete granskas av olika aktörer i pensionsbranschen. Det är bra och ett viktigt redskap i förbättringsarbetet. För tionde året i rad utsågs KPA Pension till Sveriges mest hållbara pensionsbolag av svenska konsumenter i Sustainable Brand Index årliga mätning. Det är ett kvitto på att konsumenterna har förtroende för bolagets hållbarhetsarbete och att hållbarhet är en del av varumärket. Detta bekräftas också av den varumärkesmätning bolaget genomför som visar att varumärket står sig starkt i jämförelse med andra aktörer på marknaden.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören (vd) för KPA Tjänstepension AB (publ) (fd KPA Livförsäkring), med organisationsnummer 502010-3502, avger härmed årsredovisning för 2021 vilket är företagets 59:e verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Stockholm.

Ägarförhållanden och koncernstruktur

KPA Tjänstepension är ett helägt dotterföretag till KPA AB (556527-7182). KPA AB ägs till 60 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring (502006-1585), nedan kallat Folksam Liv, och till 40 procent av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, genom SKR Företag AB (556117-7535). KPA AB äger förutom KPA Tjänstepension även KPA Pensionservice AB (556569-1077) med det särskilda företagsnamnet Pensionsvalet PV. KPA Tjänstepension äger KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring) (516401-6544). Samtliga KPA-företag har säte i Stockholm och benämns nedan KPA Pension.

KPA Tjänstepension drivs, liksom sitt dotterföretag KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring), enligt ömsesidiga principer. Företagen får inte dela ut vinst och konsolideras inte. Allt överskott återförs till försäkringstagarna. Samverkan med närstående företag sker inom bland annat IT, administration och kapitalförvaltning för att nå stordriftsfördelar till nytta för kunderna. Ytterligare upplysningar om dotterföretag, närstående och deras relationer finns i not 33.

Verksamhet

KPA Tjänstepension är försäkringsgivare och leverantör av kommunal tjänstegrupplivförsäkring (TGL-KL). Tjänstegrupplivförsäkringen är en avtalsförsäkring grundad på det centrala kollektivavtalet mellan den kommunala arbetsmarknadens parter. Företaget hanterar tjänstegrupplivförsäkring åt hela kollektivet inom det kommunala området och har 1,2 miljoner kunder fördelade på cirka 2 000 arbetsgivare. Årligen hanteras drygt 2 000 TGL-ärenden.

Företaget tillhandahåller även en fortsättningsförsäkring (TGL-FO) som komplement. Kommuner och regioner (tidigare landsting) har dessutom möjlighet att teckna en grupplivförsäkring för förtroendevalda (GL-F) i KPA Tjänstepension.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring) är ett helägt dotterföretag till KPA Tjänstepension som tillhandahåller traditionell försäkring och fondförsäkring för anställda i kommunal sektor (KAP-KL, AKAP-KL), där företaget är förvalsalternativ. Även för anställda inom avtalsområdet PA-KFS är KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring) sedan 2013 förvalsalternativ. Företaget förvaltar även

kollektivavtalad förmånsbestämd försäkring inom avtalsområdena KAP-KL, AKAP-KL och PA-KFS och tillhandahåller kompletta försäkringslösningar för arbetsgivarnas pensionsåtaganden.

Väsentliga händelser under året

Även under 2021 satte pandemin avtryck hos svenskarna och i samhället i form av restriktioner av olika slag, även om vissa lättnader kom under senvåren. Under våren deltog Folksamgruppen tillsammans med näringslivet i möten arrangerade av landshövdingen i Stockholms län. Syftet var att belysa den roll som näringslivet har för att förhindra smittspridning. KPA Pension har under hela pandemin noga följt utveckling och konsekvent anpassat verksamheten utefter restriktioner och råd från myndigheter som har gällt. Under 2021 har KPA Pension deltagit i Beredskapslyftet, där anställda med relevant sjukvårdsbakgrund kan få tjänstledighet med full lön för att avlasta vården inom Region Stockholm.

Under hösten påbörjades en stegvis återgång till arbete på kontoren, vilket välkomnades av många medarbetare. Då smittspridningen ökade och efter att myndigheterna i december gått ut med skärpta restriktioner, fick det till följd att medarbetare återigen uppmanades att så långt det är möjligt arbeta hemifrån. KPA Pension har under pandemin erbjudit alla medarbetare att låna kontorsutrustning för att underlätta arbete hemifrån. Med omtanke om de medarbetare som behöver utföra arbete från kontoren har vi utökat städning, tillhandahållit handsprit, munskydd och uppmanat till att hålla avstånd.

Lika som för år 2020 har KPA Tjänstepension inte ansökt om omställningsstöd relaterat till Covid-19 under 2021. KPA Pension fortsätter att noggrant följa utvecklingen.

Verksamhet och affär

För tionde året i rad rankas KPA Pension som Sveriges mest hållbara varumärke i kategorin pension av Nordens största oberoende varumärkesstudie med fokus på hållbarhet, Sustainable Brand Index 2021.

KPA Pension har infört nya klimatmål till 2025 för placeringsportföljerna, där klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent. Utsläppsmålet ska primärt nås genom att påverka de företag som KPA Pension har ägande i att minska sina utsläpp. Målen som antagits är de första delmålen på vägen mot nettonollutsläpp.

KPA Tjänstepension fortsatte under året att investera i gröna obligationer, totalt 65 miljoner kronor. Syftet med gröna obligationer är att finansiera miljöförbättrande projekt som bidrar till klimatomställning. Totalt har företaget investerat 432 miljoner kronor i gröna obligationer.

Förändring styrelse och ledande befattningshavare

Camilla Larsson är ny vd för moderföretaget KPA AB och dotterföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring). Hon tillträdde sin tjänst i mars 2021. Camilla kommer närmast från en tjänst som enhetschef för Kund och Affär på AMF. Camilla ingår i KPA Pensions gemensamma företagsledning.

Åsa Lindborg, biträdande sektionschef IT Liv och Pension, är ny i företagsledningen sedan maj 2021.

Regelverk

Omvandling till tjänstepensionsföretag

Finansinspektionen godkände den 22 februari 2021 KPA Tjänstepensions ansökan om att omvandlas till ett tjänstepensionsföretag. Omvandlingen skedde per den 1 mars 2021. I samband med den bytte företaget namn från KPA Livförsäkring AB till KPA Tjänstepension AB. Omvandlingen innebar att företaget blev bland de första svenska tjänstepensionsföretagen att fullt ut ansluta sig till de nya europeiska reglerna för tjänstepensionsföretag, IORP II.

Under året har även KPA Tjänstepensions dotterföretag, KPA Pensionsförsäkring (publ), ansökt om att omvandlas från försäkringsföretag till tjänstepensionsföretag. Ansökan lämnades in till Finansinspektionen i juni, och tillsynsmyndighetens hantering av ansökan har varit pågående under hösten. Finansinspektionen har den 8 december 2021 godkänt ansökan om omvandling för KPA Pensionsförsäkring. Beslutet för KPA Pensionsförsäkring gäller från och med den 1 januari 2022. I samband med att omvandlingen skett, har företaget bytt namn till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ).

Ändrad diskonteringsränta

KPA Tjänstepension har, från och med 31 december 2021, valt att ändra antagande om aktsam räntesats, vilket ger påverkan på den diskonteringsränta som används vid värdering av företagets försäkringstekniska avsättningar. För mer uppgifter om denna ändring samt effekter hänförliga till ändrad diskonteringsränta, se ytterligare information i not 1, Redovisningsprinciper avsnitt 2.4.2.2, samt not 25, Livförsäkringsavsättning.

Ekonomisk översikt

Resultat

Premienivån grundar sig på pensionsgrundande lön och är för året 0,13 procent. En ändring jämfört med tidigare år då premien baserades på årslönesumman. KPA Tjänstepensions starka finansiella ställning gör att en stor del av premien kan finansieras med egna medel (fond för tilldelad återbäring, FTÅ). För 2021, finansierades närmare 87 procent av premien genom uttag ur fond för tilldelad återbäring, vilket medförde att kundernas faktiska premieinbetalning var 0,017 procent av pensionsgrundande lön (0,02 procent av årslönesumman för 2020). Företagets totala premieinkomst uppgick under året till 340 (323) miljoner kronor.

Kapitalavkastningen i KPA Tjänstepension var positiv under året, se mer under avsnittet Kapitalförvaltning och kapitalavkastning. Företaget har valt att inte göra avsättning till fond för tilldelad återbäring för 2021. Fonden för tilldelad återbäring uppgick till 1 085 (1 381) miljoner kronor vid årets slut.

Förändringen av livförsäkringsavsättningar och oreglerade skador under året var 58 (59) miljoner kronor, vilket är i nivå med föregående år.

Företagets verksamhet är stabil med jämna volymer mellan åren. Utbetalda försäkringsersättningar, inklusive skaderegleringskostnader, har minskat jämfört med motsvarande period föregående år till 283 (323) miljoner kronor. Det beror i huvudsak på att avslutade skadeärenden är lägre under innevarande år. Företagets driftskostnader, exklusive skaderegleringskostnader, var högre jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 29 (25) miljoner kronor. Det beror främst på kostnadsökningar i samband med omvandling till tjänstepensionsföretag samt kostnadsökningar inom IT-utveckling och förvaltning.

Det tekniska resultatet uppgick till 574 (181) miljoner kronor. Ökningen av resultatet jämfört med 2020 berodde i huvudsak på positiv avkastning under året. Årets resultat efter skatt blev 302 (115) miljoner kronor, vilket kan förklaras av förändring av periodiseringsfonden samt avsättning till säkerhetsreserv om -194 (-35) miljoner kronor.

Ekonomisk ställning

KPA Tjänstepension är välkonsoliderat utifrån de legala kapitalkraven. RKK-Kvoten (riskkänsliga kapitalkrav) uppgick per 31 december 2021 till 5,7.

Den kollektiva konsolideringsgraden, som visar förhållandet mellan tillgångar som företaget förvaltar och de försäkrades samlade försäkringskapital, uppgick per den 31 december 2021 till 316 (249). En kollektiv konsolidering över 100 innebär att det finns en buffert för att klara svängningarna på finansmarknaden.

Kapitalförvaltning och kapitalavkastning

Marknadskommentarer

KPA Tjänstepensions investeringar fördelas på olika tillgångsslag och marknader för att nå en god riskspridning och avkastning. Investeringar görs främst i räntebärande värdepapper och aktier. Dessutom finns ett bolagsstrategiskt innehav, dotterföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring).

KPA Tjänstepension tillämpar ansvarsfull kapitalförvaltning. Detta innebär att samtliga tillgångar förvaltas utifrån ett långsiktigt ansvarsfullt perspektiv, avseende såväl etik som miljömässiga hänsyn, utan att göra avkall på avkastningskrav och lämplig risknivå.

Globala räntor avslutade 2021 högre efter ett år av större rörelser på räntemarknaderna. Ränteutvecklingen under året har framförallt drivits av inflationsoro och dess påverkan på global penningpolitik i kombination med pandemins fortsatt osäkra utveckling. Räntor på svenska bostadsobligationer har stigit mer än statsobligationsräntor under året och i synnerhet efter att Riksbanken i november meddelat att man 2022 avser minska sina stödköp av bostadsobligationer. Detta sammantaget resulterade i ett negativt resultat för ett brett svenskt obligationsindex på minus 1,0 procent.

Den svenska kronan handlades ovanligt stabilt mot euron under 2021 där skillnaden mellan den högsta och lägsta noteringen endast var 20 öre. Vid årets slut kostade 1 euro 10 kronor och 30 öre. Mot den amerikanska dollarn försvagades däremot den svenska kronan med ca 11 procent under året vilket mestadels var drivet av förväntningarna om räntehöjningar från den amerikanska centralbanken. En amerikansk dollar noterades till 9 kronor och 7 öre vid årets slut.

Aktiemarknaden steg kraftigt under året till följd av den starka globala ekonomiska återhämtningen. Utrullning av vaccin mot covid-19 och fortsatta finans- och penningpolitiska stimulanser världen över skapade goda förutsättningar för aktiemarknaden.

Börsbolagens förmåga att anpassa sig till stigande kostnadstryck och besvärliga flaskhalsar i leveranskedjor bidrog till överraskande starka kvartalsrapporter där inte minst vinsttillväxten överträffade marknadens förväntningar med råge. Det gjorde också att den generella värderingen (mätt som pris per aktie relativt vinsten innevarande år) på aktiemarknaden gick ner under året trots den kraftiga börsuppgången.

Börsuppgången var i stort sett linjär fram till hösten då orosmoln som förnyad smittspridning, stigande inflation, politisk oro i Kina och USA samt störningar i leveranskedjor skapade en ökad turbulens på aktiemarknaden. Börsfrossan blev dock kortvarig och marknaden återhämtade sig snabbt för att avsluta året på eller nära nya högstanivåer.

Den svenska aktiemarknaden var en av de bättre börserna där bank och verkstadsbolag drev på utvecklingen. Även investeringar i utländska aktier skapade en hög avkastning och här bidrog också en svagare kronkurs positivt till resultatet. Året summerades med en uppgång på närmare 37 procent för den svenska börsen (OMXSB) och närmare 25 procent för den utländska aktiemarknaden.

KPA Pension har under 2021 fortsatt arbetet med att påverka tillgångsportföljen i en mer hållbar riktning. Under året träffade KPA Pension ett stort antal representanter från våra innehav för att diskutera frågor rörande klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption.

Vid slutet av det första kvartalet antog KPA Pension nya klimatmål till 2025 för placeringsportföljerna. Målen innebär att klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent under de kommande åren, samtidigt som fler av våra portföljers största utsläppare ska anta vetenskapligt förankrade klimatmål. Dessutom antog KPA Pension nya mål för att främja tillgången av gröna investeringar.

Under året röstade KPA Pension vid 58 svenska årsstämmor. Likt 2020 innebar Coronapandemin att stämmorna i stor utsträckning inte kunde arrangeras fysiskt, röstning skedde därför via ombud och poströstning. KPA Pension röstade vidare vid 426 utländska årsstämmor, via ombud.

Under 2021 fortsatte KPA Pension sitt pågående påverkansarbete samtidigt som nya initiativ lanserades. KPA Pension har bland annat fortsatt klimatarbetet i internationella storbanker, med dialoger med HSBC, Barclays och Credit Suisse, samt varit med och lanserat ett nytt investerarforum mot korruption. Dessutom har stor vikt lagts vid investerarsamarbeten. Under året deltog KPA Pension i flera globala investerarupprop, bland annat rörande vikten av jämn fördelning av vaccin mot covid-19 mellan både tillväxtmarknader och utvecklade länder samt rörande mänskliga rättigheter i Myanmar.

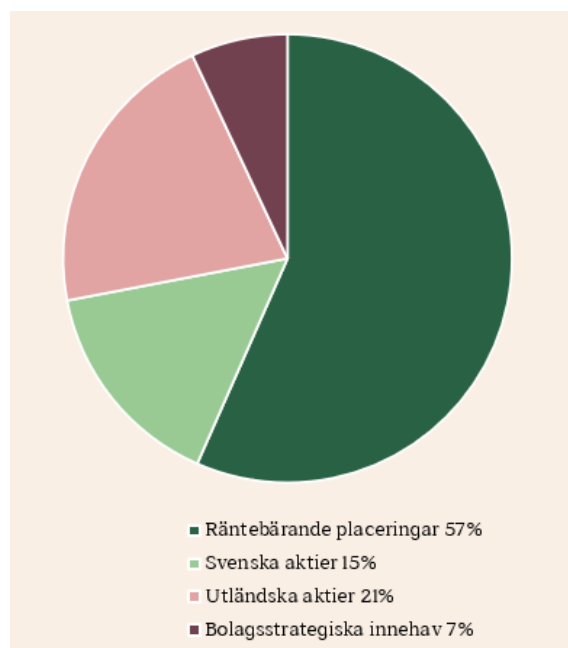
KPA Tjänstepensions kapitalavkastning

Företagets förvaltade kapital uppgick vid årsskiftet 2021 till totalt 4 933 (4 772) miljoner kronor, varav cirka 57 (61) procent utgjordes av räntebärande värdepapper utgivna av stater och kommuner och bostadsinstitut, eller motsvarande. Aktieportföljen, bestående av noterade svenska och utländska aktier,

stod för cirka 36 (32) procent av det förvaltade kapitalet.

Innehavet i dotterföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring) motsvarande cirka 7 (7) procent av kapitalet. Valutaexponeringen var vid utgången av året cirka 16 (15) procent.

Placeringsstillgångarnas fördelning, marknadsvärde

Totalavkastningen 2021 på företagets tillgångar var 10,6 (3,3) procent, motsvarande 492 (147) miljoner kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är företagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandenas art och företagets risktolerans. Mot bakgrund av vald tillgångsfördelning förklaras avkastningen främst av en positiv utveckling för aktier.

Totalavkastningstabell

Mkr	Ingående marknadsvärde 2021-01-01	Utgående marknadsvärde 2021-12-31	Totalavkastning 2021	Totalavkastning 2021 %	Totalavkastning 2020 %	Totalavkastning 2019 %	Totalavkastning 2018 %	Totalavkastning 2017 %
Räntebärande placeringar	2 891	2 792	-15	-0,5	1,5	0,3	0,5	0,6
Aktier	1 537	1 797	507	34,6	8,0	32,4	-2,1	9,7
Specialplaceringar	0	0	0	10,3	-12,1	6,6	5,2	-22,8
Bolagsstrategiska innehav	344	344	-	-	-	-	-	-
Summa	4 772	4 933	492	10,6	3,3	7,8	0,0	3,0

Totalavkastningstabellen är uppställd enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. I not 35 redovisas hur totalavkastningstabellen är kopplad till resultat- och balansräkningen.

Hållbarhet

KPA Pension har en lång tradition av att arbeta hållbart. Visionen att kunderna ska känna sig trygga i en hållbar värld tillsammans med förväntningar från kunder, ägare, medarbetare och samhället i stort är drivkraften.

KPA Pensions hållbarhetsarbete utgår ifrån en rad överenskommer och ramverk såsom ILO-konventionerna, FN Global Compacts tio principer och FN:s Globala mål för hållbar utveckling inom Agenda 2030.

KPA Pension eftersträvar att vara branschledande på hållbarhet. Detta förutsätter att hållbarhetsarbetet är integrerat i alla delar av verksamheten och erbjudandet. Hållbarhet ska även omfatta samarbetspartner och leverantörsled. Arbetet med hållbarhet riktar in sig på områden som är relevanta för företagets intressenter, det vill säga kunder, ägare, medarbetare och samhället och där vi bedömer att vi har möjligheter att påverka. Därför fokuserar vi på frågor som rör miljö och klimat, jämställdhet och mångfald samt arbetsvillkor. Dessa frågor sammanfaller också med de mål i Agenda 2030 som företaget valt ut som särskilt viktiga för verksamheten: Mål 3 god hälsa och välbefinnande, mål 5 jämställdhet, mål 8 anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, mål 11 hållbara städer och samhällen, mål 12 hållbar konsumtion och produktion samt mål 13 bekämpa klimatförändringarna.

En kapitalförvaltning som gör skillnad

Det är genom kundernas framtida pensioner som företaget har störst möjlighet till påverkan. Det förvaltade kapitalet ger möjlighet att agera långsiktigt och hållbart och samtidigt skapa en god avkastning till kunderna. De etiska investeringskriterierna ligger till grund för investeringar i alla tillgångsslag. Dessa placeringskriterier är uppdelade i uteslutande och påverkande kriterier.

De uteslutande kriterierna omfattar vapen, tobak, alkohol, spel icke-medicinsk cannabis och pornografi.

KPA Tjänstepension investerar inte heller i bolag där: 5 procent eller mer av omsättningen kommer från distribution av tobak, 5 procent eller mer av omsättningen kommer från utvinning av kol, 30 procent eller mer av omsättningen kommer från kolanvändning i energibolag eller där 10 procent eller mer av omsättningen kommer från oljesand.

Påverkansarbete drivs i frågor som rör bland annat miljö, klimat, antikorrupcion och mänskliga rättigheter. Arbetet bedrivs primärt genom deltagande på bolagsstämmor, direktkontakt med företrädare för de företag vi investerar i eller genom samverkan med intresseorganisationer och andra investerare.

Hållbarhet i den egna verksamheten

Det är viktigt att avtrycken från den egna verksamheten blir så små som möjligt. Därför arbetar företaget med en effektiv och tydlig hållbarhetsstyrning som omfattar alla delar av verksamheten och där ett av de viktigaste målen är att företaget ska ha nettonollutsläpp av växthusgaser från den egna verksamheten år 2030. Detta mål är gemensamt inom hela Folksamkoncernen. KPA Pension klimatkompenserar utsläpp från den egna verksamheten med det dubbla genom Vi-skogen. Utsläppen från egen verksamhet redovisas kvartalsvis på www.kpa.se.

För att vara en attraktiv och modern arbetsplats behöver företaget ha en framskjutande position i frågor som rör jämställdhet och mångfald. KPA Pension var först i finans- och försäkringsbranschen att bli hbtqi-certifierade 2019. Målet med certifieringen är att skapa en gemensam och inkluderande värdegrund där kunder och medarbetare bemöts med respekt utifrån sina egna villkor. Under årets pridevecka som även detta år fick genomföras digitalt, kunde Stockholmsborna se Folksamhuset upplyst i regnbågsfärgerna.

Hållbarhetspolicy och hållbarhetsmål

KPA Tjänstepensions hållbarhetspolicy har antagits av styrelsen. Den anger vad som ska gälla för företagets arbete för en hållbar utveckling. Policyn ses över en gång per år och styrelsen får kontinuerlig avrapportering om hållbarhetsarbetet. Företaget har formulerat ett antal hållbarhetsmål. Det viktigaste interna målet är att utsläppen från den egna verksamheten ska vara nettonoll år 2030.

KPA Tjänstepension är certifierade enligt ISO 14001 och i företagets miljöledningssystem ingår förutom ovanstående mål även mål kring bland annat tjänsteresor, personbilar, klimatkompensering, utbildning och verksamhetsplanering. Under året genomfördes en mer omfattande förnyelserevision med en grundlig genomgång av samtliga delar i företagets miljöledningssystem där syftet är att säkerställa ständiga förbättringar inom området.

Som en av grundarna till nettonollalliansen (UN convened Net-Zero Asset Owner Alliance) har företaget som mål att investeringsportföljen ska ha nettonollutsläpp till år 2050. Under året har nya delmål för nettonollalliansen antagits som innebär att klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent till år 2025. I delmålet ingår också att minst 50 procent av de 86 största utsläpparna i Folksamgruppens placeringsportföljer ska ha antagit vetenskapligt förankrade klimatmål. Förändringen ska i första hand ske genom påverkansarbete. Utsläppen från aktieportföljen rapporteras kvartalsvis på www.kpa.se.

För närmare upplysningar om KPA Pensions hållbarhetsarbete hänvisas till KPA Pensions Hållbarhetsredovisning 2021 (www.kpa.se). På webbplatsen finns också bolagsstämmorapporten som redovisar hur KPA Pension röstat vid portföljbolagens årsstämmor samt de frågor som KPA Pension har lyft under året. Här finns även Årsrapport för Ansvarsfullt ägande som beskriver arbetet med ansvarsfull kapitalförvaltning under året.

Medarbetare

KPA Pension ingår i Folksamgruppen som tillämpar tillika-anställning, vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom gruppen. I Folksamgruppen arbetar cirka 4 000 medarbetare på olika företag och orter i Sverige. Varje medarbetare är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. På kostnadsställen som tillhör KPA Pension finns det cirka 206 medarbetare. Det är dock flera medarbetare som arbetar med KPA-affären genom gemensamma funktioner. Folksamgruppen har exempelvis en gemensam HR-funktion som ger stöd i kompetensförsörjningen för samtliga företag inom gruppen.

KPA Pension ska vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med goda utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraftiga erbjudanden. I 2021 års medarbetarundersökning låg resultatet på en fortsatt hög nivå, 81 (79) procent positiva svar i genomsnitt.

Arbetsmiljö och arbetssätt

KPA Pensions sjuktal för helåret 2021 uppgår till 4,4 procent, vilket är något högre än föregående års utfall på 4,1 procent. Under året har KPA Pension fortsatt arbetet för ökad hälsa, sänkta sjuktal och ett gemensamt lärande inom området. Särskilt fokus har varit att hålla smittspridningen nere under coronapandemin genom bland annat utökat hemarbete. Under hösten påbörjades en stegvis återgång till kontoren utifrån KPA Pensions återgångsplan. Respektive verksamhet har tagit fram planer för en trygg återgång samt riskbedömt återgången i samverkan med fackliga representanter och skyddsombud. Med anledning av nya restriktioner från myndigheter i slutet av året pausades den stegvisa återgången och ökad möjlighet till hemarbete återinfördes.

Uppföljning på individnivå avseende prestation, arbetsbelastning och välmående genomförs löpande inom ramen för processen Prestera och utveckla.

KPA Pensions mötesplatser, arbetssätt och teknik ska främja effektivitet i vardagen. Som ett led i detta har KPA Pension fortsatt satsningen på att stärka det agila arbetssättet för IT-utveckling och livscykelhantering för att snabbare kunna möta kundernas behov. Dessutom har förflyttningen mot digitala arbetssätt stärkts ytterligare. Under året infördes en mätning av medarbetarnas upplevelse av den digitala arbetsplatsen på KPA Pension. Syftet med mätningen är att kunna följa förflyttningen av den digitala upplevelsen och kontinuerligt genomföra förbättringar.

Lärande och utveckling

Under 2021 har en satsning på KPA Pensions medarbetarskap och ledarskap gjorts för att skapa engagemang och kraft framåt så att vi tillsammans kan nå våra mål och möta de utmaningar vi ställs inför. Under hösten har det uppdaterade medarbetarskapet och ledarskapet lanserats i verksamheten genom workshops, dialogmaterial, webinarier och en live-sänd paneldiskussion med concernledningen.

KPA Pension arbetar löpande med kompetensutveckling för att säkerställa regulatoriska kunskaps- och kompetenskrav, samt för att ge medarbetarna rätt förutsättningar i arbetet. Under 2021 har berörda medarbetare genomgått kompetensutveckling inom bland annat etik och intressekonflikter, fondförsäkrings-erbjudande, tjänstepensionsföretag, cybersäkerhet samt konsten att lära ut på distans. Introduktionen för nya medarbetare har skett digitalt på grund av pandemin.

Medarbetare och chefer som berörs av FDL (Försäkringsdistributionslagen) har genomgått externa certifieringar, interna utbildningar med kunskapstest samt kontinuerlig fortbildning.

KPA Pensions ledarprogram har genomförts digitalt under pandemin. Det digitala formatet har i vissa fall möjliggjort ett högre deltagarantal eller fler tillfällen. Med nya lärdomar om digitalisering har programmen utvärderats och anpassats till ett flexiblere arbetsliv.

Löner, ersättningar och övriga villkor

KPA Pension är genom medlemskapet i arbetsgivarorganisationen Fremia bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Enligt KPA Pensions ersättningspolicy ska lönerna vara individuella och differentierade, motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med kundernas förväntningar. För att minimera överdrivet risktagande, samt undvika intressekonflikter där kundernas intressen inte tas tillvara med tillbörlig omsorg, utgår inga rörliga ersättningar inom KPA Pension, med undantag för Folksamgruppens gemensamma belöningsprogram.

Medarbetare inom KPA Pension omfattas av Folksamgruppens belöningsprogram, som syftar till att synliggöra och sätta fokus på de övergripande affärsstrategier och mål – att ha branschens mest nöjda kunder. Belöningsprogrammet omfattar samtliga medarbetare inom Folksamgruppens verksamhet utom Folksams vd, concernledning, vd i dotterföretagen samt cheferna för internrevision i Folksam Sak respektive Folksam Liv. Utfall från belöningsprogrammet betalas inte ut som kontant ersättning utan avsätts i en pensionsförsäkring. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor upp till maximalt 20 000 kronor per medarbetare och år, beroende på grad av målpuppfyllelse.

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas i not 34.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Resultatutvecklingen påverkas i hög grad av börs- och valutakursers utveckling liksom av förändringar i det allmänna ränteläget. Dessa påverkas i sin tur av förändringar av makroekonomiska faktorer såsom tillväxt, inflation och arbetslöshet. Den pågående pandemin påverkar företaget i huvudsak genom de makroekonomiska faktorerna. Riskerna och de beslut som fattas för att hantera dessa påverkar företagets ekonomiska ställning och förmåga att nå dess mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut med beaktande av risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna trygga försäkringslösningar. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. En beskrivning av KPA Tjänstepensions samlade risker och hur de styrs samt hanteras återfinns i not 2 Upplysningar om risker.

Bolagsstyrning

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att företag sköts på ett hållbart, ansvarsfullt och så effektivt sätt som möjligt. En övergripande målsättning med företagets bolagsstyrning, förutom att den ska överensstämma med övergripande vision, mål om nöjda kunder och etiska principer, är att säkerställa en god avkastning för ägarerna.

Bolagsstyrningen av KPA Tjänstepension AB följer de regelverk som gäller inom moderföretaget och utgår från svensk lagstiftning och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. KPA Pension tillämpar också Svensk kod för bolagsstyrning, bolagsstyrningsrapport upprättas av KPA AB och KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring). Utöver de externa styrande regelverken finns interna regelverk, klassificerade som övergripande, som fastställts av stämman, styrelse eller vd. Instruktioner och regelverk som har fastställts i moderföretagets styrelse och som har bäring på KPA Tjänstepension AB tas därefter, efter anpassning till företagets verksamhet, i KPA Tjänstepension ABs styrelse. Vissa av regelverken fastställs årligen, oavsett om de förändras eller inte.

Varje kvartal redovisas den ekonomiska ställningen, i form av de kvartalsbokslut som upprättas för styrelsen. Samtliga företag inom KPA Pension har en gemensam företagsledning.

Företagsledning

Camilla Larsson, vd KPA AB och KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring), född 1971.

Daniel Larsson, verksamhetsområde Chefsaktuarie och analys, född 1982.

Fredrik Eklöf, affärsområde Parter och utbildning, född 1978.

Johan Sjöström, affärsområde Individ och ledningsstöd samt vd i KPA Tjänstepension, född 1968.

Ninni Wibeck, affärsområde Arbetsgivare samt vd KPA Pensions-service AB, född 1973.

Robin Paulsson, verksamhetsområde Ekonomi och verksamhetsutveckling, född 1975.

Åsa Lindborg, biträdande sektionschef IT Liv och Pension, född 1963.

Karolina Håkansson, biträdande chef Kapitalförvaltning och hållbarhet, född 1976.

Framtida utveckling

KPA Tjänstepension verkar i en bransch under förändring där utvecklingen går mot mer digitaliserade tjänster och där hållbarhetsfrågor får allt större fokus.

Digitalisering

Företagets digitala utvecklingsarbete fortsätter med fokus på att genom användarvänlighet, tillgänglighet och effektivare processer underlätta för kunderna.

Hållbarhet

KPA Tjänstepension ska fortsatt vara en hållbar aktör som genom att förstå sin omvärld och hur den påverkar verksamheten anpassar erbjudandet på ett sätt som tillmötesgår kundernas behov och samtidigt bidrar till en positiv samhällsutveckling.

Kommande regelverksförändringar

Inom regelverksområdet pågår ett antal större förändringar som kommer att ha en stor inverkan på KPA Tjänstepensions verksamhet. Kommande regelverksförändringar kan också komma att påverka företagets risker och riskhantering. KPA Tjänstepension bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk. För regelverksförändringar gällande för räkenskapsår 2022 eller senare som ger påverkan på KPA Tjänstepensions redovisning, hänvisas till avsnitt 2.5 i not 1 Redovisningsprinciper.

Sustainable Finance

EU är fast beslutet att nå Parisavtalet och begränsa den globala uppvärmningen till en nivå max 2 grader och helst max 1,5 grader. Den finansiella sektorn har ett stort ansvar för att bidra till klimatomställningen genom bland annat investeringar i hållbara verksamheter och branscher men också ökad transparens. Finansbranschen har därför en nyckelroll i att skapa en hållbar ekonomi och nu kommer krav på ökat ansvar. Ambitionen är att det finansiella systemet ska bli en del av lösningen för att skapa en grönare och mer hållbar ekonomi.

KPA Tjänstepension förbereder för att genomföra de förändringar som kommer under 2022, den så kallade Taxonomiförordningen samt även hållbarhetsrelaterade förändringar i IDD och Solvens II regelverken. De förändringar som är först ut avser övergångsregler kopplat Taxonomiförordningen och ska lämnas i den lagstadgade års- och hållbarhetsrapporten. Upplysningar utgörs i huvudsak av nyckeltal kopplat till våra investeringar i miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.

Femårsöversikt

Mkr	2021	2020	2019	2018	2017
Resultat					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	340	323	311	294	279
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	487	147	371	1	145
Försäkringsersättningar	-251	-304	-292	-298	-285
Återbäring och rabatter	-	-	-380	0	-200
Försäkringsrörelsens tekniska resultat ¹⁾	574	181	25	17	4
Årets resultat ¹⁾	302	115	99	-6	47
Ekonomisk ställning					
Placeringsstillgångar till verkligt värde	4 850	4 694	4 877	4 757	5 038
Försäkringstekniska avsättningar ¹⁾	1 530	1 883	2 289	2 228	2 491
Konsolideringskapital ¹⁾	3 474	2 925	2 708	2 682	2 691
varav uppskjuten skatt	170	116	106	80	117
Kollektiv konsolideringsgrad ¹⁾	316	249	214	217	203
Solvens II (Försäkring)					
Kapitalbas	-	2 721	2 589	2 467	2 450
varav primärkapital	-	2 721	2 589	2 467	2 450
varav tilläggskapital	-	-	-	-	-
Minimikapitalkrav	-	236	239	226	227
Solvenskapitalkrav	-	898	835	725	783
Kapitalbas för gruppen ²⁾	-	87 545	84 470	74 071	73 999
Solvenskapitalkrav för gruppen ²⁾	-	27 398	26 214	22 649	23 384
IORP II (Tjänstepension)					
Kapitalbas	3 298				
Minimikapitalkrav	391				
Risikänsligt kapitalkrav	581				
Gruppbaserad kapitalbas ²⁾	112 937				
Gruppbaserad kapitalkrav ²⁾	34 257				

¹⁾ Jämförelsetalen 2020 har räknats om p g a byte av redovisningsprincip, se not 1 Redovisningsprinciper och not 39 Effekter av ändrade redovisningsprinciper.

²⁾ I och med att KPA Tjänstepension omvandlats till tjänstepensionsföretag lämnas solvensrelaterade uppgifter fr.o.m. 2021 förenligt i femårsöversikten med den uppställning som gäller för tjänstepensionsföretag. Givet utformning i gruppregleringen, gäller även efter omvandling att KPA Tjänstepension ingår i Folksam Liv-gruppen. Denna försäkringsgrupps uppgifter om gruppens solvens beräknas enligt Solvens II-regleringen. För verksamhet som drivs i tjänstepensionsföretag, såsom KPA Tjänstepension, gäller dock att solvensuppgifter ingående i gruppens solvensberäkningar beräknas enligt tjänstepensionsregleringen (IORP II).

Nyckeltal, procent ¹⁾	2021	2020	2019	2018	2017
Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning	1,0	0,7	1,0	1,1	1,1
Totalavkastning	10,6	3,3	7,8	0,0	3,0

¹⁾ Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står enligt balansräkningen	
Konsolideringsfond	2 765 791 260
Årets resultat	302 234 738
Totalt, kronor	3 068 025 998

Styrelsen och vd föreslår stämman att den för år 2021 redovisade vinsten 302 234 738,23 kronor förs över till konsolideringsfonden. En överföring har gjorts under året av aktiverade utvecklingskostnader om 4 734 780 kronor från konsolideringsfonden till fond för utvecklingsutgifter. Fonden får inte användas för förlusttäckning.

Finansiella rapporter

Resultaträkning	24
Rapport över totalresultat	24
Balansräkning	25
Rapport över förändringar i eget kapital	27
Årsredovisningens undertecknande	83

Noter

Not 1	Redovisningsprinciper	28	Not 19	Upplýsningar om kvittning	60
Not 2	Upplýsningar om risker	38	Not 20	Övriga fordringar	60
Not 3	Premieinkomst	52	Not 21	Finansiella tillgångar och skulder	61
Not 4	Kapitalavkastning, intäkter	52	Not 22	Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	65
Not 5	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	52	Not 23	Aktiekapital	65
Not 6	Utbetalda försäkringsersättningar	52	Not 24	Obeskattade reserver	65
Not 7	Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar	52	Not 25	Livförsäkringsavsättning	66
Not 8	Driftskostnader	53	Not 26	Oreglerade skador	67
Not 9	Kapitalavkastning, kostnader	53	Not 27	Återbäring och rabatter	67
Not 10	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	53	Not 28	Uppskjuten skatt	67
Not 11	Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	54	Not 29	Skulder till kreditinstitut	67
Not 12	Skatter	55	Not 30	Övriga skulder	67
Not 13	Andra immateriella tillgångar	56	Not 31	Ställda säkerheter	68
Not 14	Aktier och andelar i koncernföretag och intresseföretag	57	Not 32	Eventualförpliktelser	68
Not 15	Aktier och andelar	58	Not 33	Upplýsningar om närstående	69
Not 16	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	58	Not 34	Medelantal anställda samt löner och ersättningar	73
Not 17	Utlåning kreditinstitut	58	Not 35	Avstämning av totalavkastningstabell	79
Not 18	Derivat	59	Not 36	Tvister	80
			Not 37	Disposition av företagets vinst eller förlust	80
			Not 38	Väsentliga händelser efter balansdagen	80
			Not 39	Effekter av ändrade redovisningsprinciper	81

Resultaträkning

Mkr	Not	2021	2020
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen			
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	3		
Premieinkomst		341	324
Premier för avgiven återförsäkring		0	0
Summa		340	323
Kapitalavkastning, intäkter	4	281	132
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5	226	97
Försäkringsersättningar			
Utbetalda försäkringsersättningar	6	-283	-323
Förändring i Avsättning för oreglerade skador	26	32	19
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättning ¹⁾	7	26	40
Driftskostnader	8	-29	-25
Kapitalavkastning, kostnader	9	-8	-78
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	10	-12	-4
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		574	181
Icke-teknisk redovisning			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		574	181
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		574	181
Bokslutsdispositioner	24	-194	-35
Resultat före skatt		380	145
Skatt på årets resultat ¹⁾	12	-78	-30
Årets resultat		302	115

¹⁾Jämförelseperioden har räknats om p g a byte av redovisningsprincip, se not 1 Redovisningsprinciper och not 39 Effekter av ändrade redovisningsprinciper.

Rapport över totalresultat

Mkr	2021	2020
Årets resultat	302	115
Årets totalresultat	302	115

Balansräkning

Tillgångar		2021	2020	2020
Mkr	Not	31 Dec	31 Dec	1 Jan
Immateriella tillgångar				
Andra immateriella tillgångar	13	6	2	-
Summa		6	2	-
Placeringstillgångar				
Placeringar i koncernföretag				
Aktier och andelar i koncernföretag	14	344	344	344
Summa		344	344	344
Andra finansiella placeringstillgångar				
Aktier och andelar	15	1 785	1 521	1 382
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16	2 706	2 808	3 144
Utlåning till kreditinstitut	17	14	5	1
Derivat	18	1	17	7
Summa		4 506	4 350	4 533
Summa placeringstillgångar		4 850	4 694	4 877
Fordringar				
Fordringar avseende direkt försäkring		1	1	0
Aktuell skattefordran ²⁾		1	-	-
Övriga fordringar ¹⁾	20	5	22	9
Summa		7	23	10
Andra tillgångar				
Kassa och bank		159	106	110
Summa		159	106	110
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter				
Upplupna ränteintäkter		9	10	13
Summa		9	10	13
Summa tillgångar		5 031	4 835	5 010

¹⁾Jämförelseperioderna har räknats om p g a byte av redovisningsprincip, se not 1 Redovisningsprinciper och not 39 Effekter av ändrade redovisningsprinciper.

²⁾Aktuell skattefordran redovisas från och med 2021 under Fordringar. Jämförelseperioderna har justerats.

Balansräkning

Eget kapital, avsättningar och skulder		2021	2020	2020
		31 Dec	31 Dec	1 Jan
Mkr	Not			
Eget kapital				
Aktiekapital	23	1	1	1
Konsolideringsfond ¹⁾		2 766	2 655	2 558
Andra fonder		6	2	-
Årets resultat ¹⁾		302	115	99
Summa		3 075	2 774	2 658
Obeskattade reserver				
	24	229	35	-
Försäkringstekniska avsättningar				
Livförsäkringsavsättning ¹⁾	25	320	345	385
Oreglerade skador	26	125	157	176
Återbäring och rabatter	27	1 085	1 381	1 658
Summa		1 529	1 883	2 219
Andra avsättningar				
Aktuell skatteskuld ¹⁾		4	4	10
Uppskjuten skatteskuld	28	170	116	106
Summa		174	120	116
Skulder				
Skulder till kreditinstitut	29	0	0	7
Derivat	18	17	9	0
Övriga skulder	30	5	15	10
Summa		23	24	17
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter				
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1	0	0
Summa		1	0	0
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		5 031	4 835	5 010

¹⁾Jämförelseperioderna har räknats om p g a byte av redovisningsprincip, se not 1 Redovisningsprinciper och not 39 Effekter av ändrade redovisningsprinciper.

Rapport över förändringar i eget kapital

Mkr	Bundet eget kapital				Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Konsolideringsfond	Fond för utvecklingsutgifter	Årets resultat*	
Ingående balans enligt fastställd balansräkning 2020-01-01	1	2 502	-	99	2 602
Effekt av byte av redovisningsprincip ¹⁾	-	56	-	-	56
Justerad ingående balans 2020-01-01	1	2 558	-	99	2 658
Föregående års vinstdisposition	-	99	-	-99	-
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-	-2	2	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	115	115
Utgående balans 2020-12-31	1	2 655	2	115	2 774
Ingående balans 2021-01-01	1	2 655	2	115	2 774
Föregående års vinstdisposition	-	115	-	-115	-
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-	-5	5	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	302	302
Utgående balans 2021-12-31	1	2 766	6	302	3 075

1) Värdet som avser effekten av bytet av redovisningsprincip är netto (56 miljoner kronor) och består av förändring av försäkringstekniska avsättningar (70 miljoner kronor) samt skatteeffekt tillhörande förändringen av försäkringstekniska avsättningar (-14 miljoner kronor). Se not 1 Redovisningsprinciper och not 39 Effekter av ändrade redovisningsprinciper.

* Då KPA Tjänstepension har vinstutdelningsförbud förs årets resultat till konsolideringsfonden och kan därmed ses som bundet kapital.

KPA Tjänstepension är ett icke vinstutdelande tjänstepensionsföretag och en konsolideringsfond har inrättats under eget kapital där årsvinsten skall avsättas. Det primära syftet med konsolideringsfonden är att ligga till grund för förlusttäckning i företaget samt att i olika grader finansiera framtida försäkringspremier i form av premierabatt och förändringar av försäkringsvillkoren. De samlade medlen i konsolideringsfonden tjänar således både som riskkapital i företaget och som återbäringskapital till försäkringstagarna.

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Innehållsförteckning

- 1 Allmän information
- 2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna
  - 2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag
  - 2.2 Förutsättningar vid upprättande av KPA Tjänstepensions finansiella rapporter
  - 2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna
  - 2.4 Ändrade redovisningsprinciper
  - 2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2022 eller senare
  - 2.6 Utländsk valuta
  - 2.7 Försäkringsavtal
- 3 Principer för poster i resultaträkningen
  - 3.1 Premieinkomst
  - 3.2 Kapitalavkastning
  - 3.3 Utbetalda försäkringsersättningar
  - 3.4 Driftskostnader
  - 3.5 Leasing
  - 3.6 Skatter
- 4 Principer för poster i balansräkningen
  - 4.1 Immateriella tillgångar
  - 4.2 Finansiella tillgångar och skulder
  - 4.3 Försäkringstekniska avsättningar
  - 4.4 Andra avsättningar
  - 4.5 Eventualförpliktelser
  - 4.6 Koncernbidrag

1 Allmän information

Årsredovisningen avges per den 31 december 2021 och avser räkenskapsåret 2021 för KPA Tjänstepension med organisationsnummer 502010-3502 med säte i Stockholm. KPA Tjänstepension ägs till 100 procent av KPA AB med organisationsnummer 556527-7182 med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 116 67 Stockholm. KPA Tjänstepension och KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring) är tjänstepensionsaktiebolag som drivs enligt ömsesidiga principer (KPA Tjänstepensionsförsäkring var, innan omvandling till tjänstepensionsföretag och under hela verksamhetsåret 2021, ett livförsäkringsaktiebolag som drivs enligt ömsesidiga principer). Koncernredovisning upprättas inte på grund av att moderföretaget, KPA Tjänstepension, inte kan disponera någon del av överskottet i KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring). Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen i KPA Tjänstepension den 23 mars 2022. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställande på stämman den 23 maj 2022.

2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna

2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag

KPA Tjänstepensions årsredovisning har upprättats i enlighet med Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag och dess ändringsföreskrifter samt Rådet för finansiell rapportering (RFR) rekommendation RFR 2, Redovisning för juridiska personer. KPA Tjänstepension tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och Finansinspektionens föreskrifter. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

2.2 Förutsättningar vid upprättande av KPA Tjänstepensions finansiella rapporter

KPA Tjänstepensions funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår under avsnitt 2.4 Ändrade redovisningsprinciper.

2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS görs uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse på de finansiella rapporterna anges nedan.

2.3.1 Uppskattningar

2.3.1.1 Försäkringstekniska avsättningar

Redovisningsprinciper för försäkringsavtal återfinns i avsnitt 2.7 i not 1 Redovisningsprinciper. Redovisningsprinciper för värdering av försäkringstekniska avsättningar beskrivs i avsnitt 4.3 i not 1 Redovisningsprinciper. Nuvarande metoder och antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs även i not 25 Livförsäkringsavsättningar och not 26 Oreglerade skador. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.2 Finansiella instrument

Värdering av finansiella tillgångar och skulder återfinns i avsnitt 4.2 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument beskrivs i not 21 Finansiella tillgångar och skulder. Känslighetsanalyser för de olika risktyperna finns i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.3 Pensioner och liknande förpliktelser

Redovisningsprinciperna för pensioner och liknande förpliktelser återfinns i avsnitt 4.4.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.1.4 Andra immateriella tillgångar

Redovisningsprinciperna för immateriella tillgångar återfinns i avsnitt 4.1 i not 1 Redovisningsprinciper, vilket omfattar de principer som tillämpas vid identifiering samt värdering av dessa tillgångar. Andra immateriella tillgångar skrivs av över deras förväntade nyttjandeperiod, därutöver sker minst årligen en nedskrivningsprövning, som beskrivs i 4.1.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2 Bedömningar

2.3.2.1 Försäkringsavtal

Klassificering av avtal återfinns i avsnitt 2.7 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2.2 Finansiella tillgångar och skulder

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder i olika kategorier återfinns i avsnitt 4.2 i not 1 Redovisningsprinciper. Information om redovisade värden per kategori av finansiella tillgångar och skulder finns i not 21 Finansiella tillgångar och skulder.

2.3.2.3 Andra immateriella tillgångar

Bedömningar som används för att bestämma andra immateriella tillgångars ekonomiska värde samt tillgångarnas avskrivningstid, återfinns i avsnitt 4.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.4 Ändrade redovisningsprinciper årsredovisning 2021

2.4.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2021

2.4.1.1 IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 Finansiella instrument omfattar nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument. Standarden trädde i kraft den 1 januari 2018, och ersatte IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Företaget har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9, som medges via tillägg till IFRS 4, fram till 31 december 2021 då byte av redovisningsprinciper till IFRS 9 genomfördes.

Huvudsaklig förändring för KPA Tjänstepension avser förändring av klassificering av finansiella instrument. Klassificering ändras för de största tillgångsposterna aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper, från identifierad vid första redovisningstillfället till verkligt värde via resultaträkningen till obligatoriskt verkligt värde via resultaträkningen. Resultat, eget kapital och solvenskvot har inte påverkats av byte av redovisningsprinciper.

Upplysningar för år 2021 presenteras i enlighet med IFRS 9, jämförelsetal för år 2020 har inte räknats om, det innebär att upplysningar för jämförelseåret presenteras i enlighet med standarden IAS 39. Upplysningar om övergång till IFRS 9 lämnas i not 39 tabell Klassificering av finansiella tillgångar och skulder vid övergången till IFRS 9.

2.4.1.1.1 Ändringar till följd av referensräntereformen – Fas 2

Ändringar till följd av referensräntereform, har gjorts i standarder som påverkar företaget: IFRS 9, IAS 39, IFRS 7 med tillämpningsdatum 1 januari 2021, antagna av EU januari 2021. Ändringar avser redovisning och upplysningar i samband med att IBOR-räntor ersätts med nya alternativa referensräntor. Med IBOR-räntor avses nuvarande internbanksräntor som beräknas utifrån förväntningar, t.ex. SEK Stibor avser de räntesatser som bankerna är villiga att låna ut till varandra utan säkerhet, de nya alternativa referensräntorna är transaktionsbaserade räntesatser. Internationellt bedrivs arbete med att ta fram alternativa referensräntor, genom samarbete mellan branschorganisationer och myndigheter. Folksam följer den internationella utvecklingen och arbete pågår fortlöpande med motparter och centrala motparter (clearinghus), för att genomföra och dokumentera förändringar i övergång av referensräntor. Byte av referensräntor bedöms endast innebära minimal eller ingen effekt på resultatet.

Avseende IFRS 9 Finansiella instrument innebär referensräntereformen att en praktisk lösning kan tillämpas, ändrade räntor redovisas på motsvarande sätt som rörliga räntor vilket innebär en ändring av effektivräntan. Den praktiska lösningen innebär att effekt inte redovisas mot balanserade vinstmedel och inga jämförelsetal har behövts räknats om.

Huvudsakliga poster avser derivatinstrument och FRN-obligationer med referensräntor SEK Stibor och USD Libor klassificerade till obligatoriskt verkligt värde.

Finansiella instrument för vilka det ännu inte har skett någon övergång till en alternativ referensräntesats per slutet av rapportperioden:

- Stibor (SEK) kommer att finnas kvar 31 dec 2021 och slutdatum finns inte för när den referensräntan inte kommer att finnas kvar, alternativ referensränta finns benämnd Swestr.
- USD Libor kommer att finnas kvar 31 dec 2021 och slutdatum är angivet till 30 juni 2023, ny ränta blir Sofr.

Finansiella instrument för vilka referensräntor har ersatts med alternativa referensräntor under 2021:

- EONIA har under 2020/2021 fasats ut och ersatts av EuroSTR (Euro short term rate).
- Fed Funds har under 2020/2021 fasats ut och ersatts av SOFR.

2.4.1.2 Årliga förbättringar av befintliga IFRS

Företagsledningen har bedömt att övriga ändringar i befintliga IFRS-standarder inte har haft någon väsentlig inverkan på KPA Tjänstepensions finansiella rapportering.

2.4.2 Övriga ändringar

2.4.2.1 Ändrad värderingsprincip för försäkringstekniska avsättningar

KPA Tjänstepension har per 1 mars 2021 omvandlats till ett tjänstepensionsföretag i enlighet med den nya tjänstepensionsregleringen som trädde ikraft den 15 december 2019. I samband med omvandlingen har principerna för värderingen av försäkringstekniska avsättningar ändrats. I enlighet med Solvens II-regelverket, som företaget tidigare följde, tillämpades betryggande antagande vid värdering av livförsäkringsavsättningar och avsättningar för oreglerade skador. Vid övergången till tjänstepensionsregleringen ska företaget istället tillämpa aktsamma antaganden. Förändringen föranleds av att livförsäkring som tidigare klassificerats som ”annan livförsäkring än tjänstepension”, istället i ny tillämplig rörelsereglering klassificeras som ”tjänstepensionsförsäkring”.

Ändringen innebär byte av redovisningsprincip och företaget tillämpar den nya principen retroaktivt. Effekten av övergången till aktsamma antaganden blir att säkerhetstilläggen tas bort samt att räntekurvan för diskontering ändras, dessutom ändras driftskostnadsantagandena. Ändringarna leder till att försäkringstekniska avsättningar minskar med cirka 67 miljoner kronor vid omvandlingstidpunkten. För mer information om ändringens påverkan på resultat- och balansräkning återfinns i not 39 Effekter av ändrad redovisningsprincip.

2.4.2.2 Ändrad diskonteringsränta för aktsam värdering av försäkringstekniska avsättningar

KPA Tjänstepension har från och med 31 december 2021 valt att ändra antagande om aktsam räntesats, vilket ger påverkan på värdering av företagens försäkringstekniska avsättningar. Värdering av ett tjänstepensionsföretags livförsäkringsavsättningar bör i enlighet med årsredovisningsföreskrifterna grundas på antaganden om dödlighet och andra riskmått, räntesats samt driftkostnader som var för sig är aktsamma. Ändring i den finansiella rapporteringen sker genom en övergång från tidigare tillämpad aktsamma diskonteringsränta, en metod som framgick av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2013:23, till den metod som istället framgår av FFFS 2019:21. Ändringen innebär en ändrad uppskattning och bedömning och hanteras därmed framåtriktat. Övergången innebär samtidigt att samma diskonteringsränta därmed används av företaget för såväl värdering av försäkringstekniska avsättningar för redovisningsändamål som för solvensändamål. Effekten av ändrat antagande om aktsam räntesats kommer att leda till att försäkringstekniska avsättningar vid byte minskar med 3 miljoner kronor per 31 december 2021 samt att effekten påverkar resultatet positivt med motsvarande belopp. För närmare effekter till följd av ändrat antagande om aktsam räntesats, se ytterligare information i not 25, Livförsäkringsavsättning.

2.4.2.3 Närståendetransaktioner

Inom Folksam tillämpas tillikaanställning vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe (hemvist). Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnad belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Från och med 1 januari 2021 har Folksam ändrat princip för redovisning av personalkostnaderna i not 33 Upplýsingar om närstående och i not 34 Medelantal anställda samt löner och ersättningar. Tidigare princip innebar att personalkostnaderna redovisades enligt hemvist, den nya principen innebär att personalkostnaderna redovisas utifrån fördelade kostnader. Jämförelseperioden har ändrats i enlighet med den nya principen.

2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2022 eller senare

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft för räkenskapsår som börjar efter den 1 januari 2022 eller senare och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen förväntas få på den finansiella rapporteringen.

2.5.1 IFRS 17 Försäkringsavtal

I maj 2017 publicerade IASB standarden IFRS 17 Försäkringsavtal som har föreslagits träda i kraft den 1 januari 2023. Standarden är antagen i EU.

Med anledning av införandet av IFRS 17 har Finansinspektionen under hösten 2021 presenterat ett förslag på nya redovisningsföreskrifter där bestämmelser avseende redovisning av försäkringsavtal framgår. Enligt detta förslag bör onoterade försäkrings- och tjänstepensionsföretag inte tillämpa IFRS 17. De regler som föreslås gälla när nuvarande standard för redovisning av försäkringsavtal IFRS 4 har fasats ut, liknar istället i stort den redovisning som tillämpas idag. KPA Tjänstepensions bedömning är därför att Finansinspektionens förslag inte kommer att innebära någon väsentlig påverkan på företagets finansiella rapporter. De nya bestämmelserna föreslås träda ikraft 1 januari 2023.

2.5.2 Övriga ändringar

Företagsledningens bedömning är att övriga nya och ändrade standarder och tolkningar inte kommer att få någon väsentlig påverkan på KPA Tjänstepensions finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.6 Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter respektive Kapitalavkastning, kostnader. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

2.7 Försäkringsavtal

KPA Tjänstepension har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för företaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. KPA Tjänstepension har bedömt att den ekonomiska påverkan är betydande om försäkringsrisken motsvarar minst fem procents påslag på eller reduktion av aktuellt försäkringsvärde före försäkringshändelse. Även för pensionsförsäkringsavtal med försäkringsrisk mindre än fem procent som tecknas utan personlig rådgivare bedöms den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett investeringsavtal. Samtliga avtal har klassificerats som försäkringsavtal.

3 Principer för poster i resultaträkningen

3.1 Premieinkomst

För premieinbetalningar tillämpas kontantprincipen vilken innebär att inbetalda premier intäktsförs när de inkommer oavsett vilken period de avser enligt försäkringsavtal för direkt försäkring.

3.2 Kapitalavkastning

Kapitalavkastningen består av posterna Kapitalavkastning, intäkter, Kapitalavkastning, kostnader, Orealiserade vinster på placeringstillgångar samt Orealiserade förluster på placeringstillgångar.

3.2.1 Kapitalavkastning, intäkter

Kapitalavkastning, intäkter består av utdelning på aktier och andelar, ränteutgifter, valutakursvinster såväl realiserade som orealiserade (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto) per tillgångsslag.

3.2.2 Kapitalavkastning, kostnader

Kapitalavkastning, kostnader består av kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster såväl realiserade som orealiserade (netto), av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto) per tillgångsslag.

3.2.3 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Orealiserat resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag, exklusive orealiserade valutakursförändringar vilka redovisas i post Kapitalavkastning.

3.2.4 Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar värderade till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar redovisas tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Årets värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade redovisas över resultaträkningen i den period de uppstår.

3.3 Utbetalda försäkringsersättningar

Som utbetalda försäkringsersättningar redovisas utbetalningar till försäkringstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat. I posten utbetalda försäkringsersättningar redovisas också skaderegleringskostnader.

3.4 Driftskostnader

Med driftskostnader avses verksamhetsrelaterade kostnader, exempelvis kostnader för anställd eller inhyrd personal, lokaler, IT-kostnader, planenliga avskrivningar på materiella och immateriella tillgångar. Driftskostnaderna delas in i följande funktioner; anskaffning, administration, skadereglering och kapitalförvaltning. Anskaffnings- och administrationskostnader redovisas i posten Driftskostnader. Skaderegleringskostnader redovisas i posten Utbetalda försäkringsersättningar. Kapitalförvaltningskostnader redovisas i posten Kapitalavkastning, kostnader. Kostnaderna redovisas i resultaträkningen när de uppstår.

3.5 Leasingavtal

Samtliga leasingavtal har klassificerats som operationella och redovisas enligt reglerna för operationell leasing. Kostnaderna avseende operationella leasingavtal redovisas i årets resultat linjärt över leasingperioden.

3.6 Skatter

3.6.1 Inkomstskatt

Med inkomstskatter avses aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

3.6.1.1 Aktuell skatt

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

3.6.1.2 Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld.

4 Principer för poster i balansräkningen

4.1 Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar är identifierbara ickemonetära tillgångar utan fysisk form. För att redovisa en immateriell tillgång ska kontroll över tillgången kunna påvisas, vilket innebär att man har förmågan att säkerställa att framtida ekonomiska fördelar från den kommer företaget till del. De immateriella tillgångar som är upptagna i KPA Tjänstepension består av separat förvärvade och internt upparbetade immateriella tillgångar som bedöms ha ett ekonomiskt värde under kommande år. De internt upparbetade immateriella tillgångarna som avser egenutvecklade programvaror redovisas endast om samtliga följande kriterier uppfylls; att det finns en identifierbar tillgång, att det är troligt att den tillgång som upparbetas kommer att generera framtida ekonomiska fördelar, att företaget har kontroll över tillgången och att tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Tillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerad avskrivning och ackumulerade nedskrivningar. Avskrivningstiden bedöms utifrån förväntad nyttjandeperiod. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna omprövas årligen. Värdet på tillgångarna ska vid varje bokslutstillfälle prövas för att se om det finns nedskrivningsbehov. Det belopp som aktiveras avseende internt upparbetade utvecklingsutgifter ska föras om från fritt eget kapital till fond för utvecklingsutgifter i bundet eget kapital. Fonden ska minskas i takt med att de aktiverade utvecklingsutgifterna skrivs av eller ned, alternativt avyttras. Fonden får inte användas till förlusttäckning.

4.1.1 Nedskrivning av immateriella tillgångar

De redovisade värdena för tillgångarna prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

4.2 Finansiella tillgångar och skulder

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan främst aktier och andra egetkapitalinstrument, obligationer och andra räntebärande värdepapper, utlåning kreditinstitut, kassa och bank samt derivat. Bland finansiella skulder återfinns till exempel skulder kreditinstitut, leverantörsskulder och derivat.

4.2.1 Tidpunkt för redovisning, bortbokning och kvittning

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar och skulder på aktiemarknaden, penning- och obligationsmarknaden och valutamarknaden, redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången eller skulden. Andra finansiella tillgångar och skulder redovisas på likviddagen.

En finansiell tillgång tas bort från rapporten över finansiell ställning när de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphört eller när i väsentlighet alla risker och fördelar med ägarskapet har överförts till annan part. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen i löpande verksamhet och vid konkurs, samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

4.2.2 Klassificering och värdering

4.2.2.1 Värderingskategorier

Vid klassificering och värdering föreligger ett tydligt samband med företagets affärsmodeller för förvaltning av finansiella tillgångar, följande värderingskategorier tillämpas av företaget:

- Upplupet anskaffningsvärde
- Verkligt värde via resultaträkningen
  - Obligatoriskt verkligt värde
    - Innehav för handelsändamål
    - Andra affärsmodeller

Tillämpade värderingskategorier för finansiella skulder:

- Upplupet anskaffningsvärde, huvudregel med undantag för:
- Verkligt värde via resultaträkningen
  - Obligatoriskt verkligt värde
    - Innehav för handelsändamål
    - Andra innehav obligatoriskt verkligt värde

4.2.2.2 Värdering vid första redovisningstillfället

Finansiella tillgångar och skulder redovisas initialt till verkligt värde. För finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde via resultaträkningen redovisas transaktionskostnader vid anskaffningstillfället via resultaträkningen. För finansiella tillgångar och skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde inkluderas transaktionskostnader i anskaffningsvärdet.

4.2.2.3 Affärsmodell

De affärsmodeller som tillämpas för finansiella tillgångar har betydelse för klassificering och värdering. Affärsmodeller identifieras och fastställs på portföljnivå. Vid bedömning av affärsmodell beaktas hur verksamheten förvaltar och utvärderar finansiella tillgångar, i det omfattas bedömning av hur kassaflöden erhålls, rapportering till ledning, utvärdering av avkastning, styrdokument, risker och beaktande av orsak till köp- och försäljningar samt omfattning av försäljningar.

För skuldinstrument görs bedömning utifrån avtalsvillkor om tillgångarnas kontraktuella kassaflöden enbart avser kapitalbelopp och ränta. Kapitalbelopp definieras som det verkliga värdet på den finansiella tillgången vid första redovisningstillfället. Ränta definieras som ersättning för tidsvärdet på pengar, kreditrisk och andra utlåningsrisker som likviditetsrisker och vinstmarginal. Om den finansiella tillgången har avtalsvillkor som inte uppfyller definition på kapitalbelopp och ränta, utan villkoren innebär att andra risker eller volatilitet ska beaktas, medför det att kriterier inte är uppfyllda för att kassaflödena enbart ska anses bestå av kapitalbelopp och ränta.

Skuldinstrument klassificeras som värderade till upplupet anskaffningsvärde om affärsmodellen syftar till att inkassera kontraktuella kassaflöden och kassaflödena avser kapitalbelopp och ränta. Om affärsmodellen innebär att tillgången även kan säljas värderas innehavet till verkligt värde via övrigt totalresultat, den sistnämnda kategorin är inte aktuell för företaget.

Om ingen av dessa affärsmodeller tillämpas värderas innehaven obligatoriskt till verkligt värde baserat på en affärsmodell som innebär att de förvaltas och utvärderas på verkliga värden eller att de innehas för handel, denna värderingskategori kan avse både skuld- och egetkapitalinstrument.

Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori innehav för handel. Oberoende av affärsmodell kan företaget vid första redovisningstillfället identifiera en finansiell tillgång till verkligt värde, det avser egetkapitalinstrument och kan även tillämpas för skuldinstrument i de fall syftet är att eliminera inkonsekvenser i värdering mellan tillgångar och skulder, denna kategori tillämpas inte av företaget.

Efter att affärsmodeller har fastställts på portföljnivå görs gruppering på typ av tillgång: skuldinstrument som utgörs av obligationer, lånefordringar och bankkonton, egetkapitalinstrument som avser aktier och andra egetkapitalinstrument samt derivatinstrument.

4.2.2.4 Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde och kreditförlustreserveringar

Skuldinstrument klassificeras som värderade till upplupet anskaffningsvärde om affärsmodellen syftar till att inkassera kontraktuella kassaflöden och kassaflödena avser kapitalbelopp och ränta. Finansiella tillgångar som klassificeras till värderade till upplupet anskaffningsvärde avser huvudsakligen av mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Övriga fordringar och delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som inte ingår i förvaltning och utvärdering till verkligt värde.

Finansiella tillgångar klassificerade i värderingskategorin upplupet anskaffningsvärde, redovisas vid första redovisningstillfället till verkligt värde inklusive transaktionskostnader. Efterföljande värdering till upplupet anskaffningsvärdet utgörs av nuvärdet av framtida betalningar, diskonterade med avtalets effektivränta, värdet motsvarar det belopp till vilket den finansiella tillgången värderas vid första redovisningstillfället minus återbetalningar, plus eller minus ackumulerade periodiseringar vid användning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen och justerat med hänsyn till en eventuell förlustreserv. Effektivräntemetoden är den metod som används för att beräkna det upplupna anskaffningsvärdet för en finansiell tillgång och för fördelning och redovisning av ränteintäkter eller räntekostnader i resultatet under den relevanta perioden. Ränteintäkter redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, intäkter.

Reserv för förväntade kreditförluster ska redovisas för tillgångens återstående löptid. Företaget utför inte beräkning av förväntade kreditförluster, posterna avser mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Övriga fordringar och delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som inte ingår i förvaltning och utvärdering till verkligt värde, samtliga fordringar har kort löptid alternativt är betalbara vid anfordran

4.2.2.5 Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen

Skuldinstrument som inte uppfyller kraven för att klassificeras till värderade till upplupet anskaffningsvärde, eller till verkligt värde via övrigt totalresultat, ska värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Skuldinstrument och egetkapitalinstrument klassificeras till obligatoriskt verkligt värde via resultaträkningen om affärsmodellen innebär att tillgångarna förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden, vilket avser den huvudsakliga delen av företagets placeringstillgångar eftersom företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden. Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori innehav för handel.

Vid första redovisningstillfället och för efterföljande värderingar, redovisas innehaven till verkligt värde med transaktionskostnader redovisade i resultaträkningen. Redogörelse för metoder vid värdering till verkligt värde lämnas i not 21 Finansiella tillgångar och skulder.

Finansiella tillgångar som klassificeras till obligatoriskt verkligt värde avser i huvudsak skuld- och egetkapitalinstrument hänförliga till balansräkningens rad aktier och andelar samt obligationer och andra räntebärande värdepapper. Utdelningar, ränteintäkter och realiserade och realiserade valutakurseffekter redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, intäkter. Orealiserade värdeförändringar, exklusive valutaeffekter, presenteras på separata rader i resultaträkningen.

4.2.2.6 Finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde

Finansiella skulder värderas som huvudregel till upplupet anskaffningsvärde, enligt motsvarande metod beskriven ovan för Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde, dock beaktas inte affärsmodell eller eventuell förlustreserv. Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde består huvudsakligen av mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Skulder kreditinstitut och Övriga skulder som till exempel leverantörskulder. Räntekostnader redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, kostnader.

4.2.2.7 Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet omfattar för företaget finansiella skulder som innehas för handelsändamål, vilket alltid inkluderar derivat.

4.2.2.8 Omklassificering av finansiella tillgångar och skulder

Omklassificering av finansiella tillgångar kan göras i undantagsfall om företaget skulle byta affärsmodell, finansiella skulder kan inte omklassificeras.

4.2.3 Referensräntereform

Avseende IFRS 9 Finansiella instrument innebär referensräntereformen att en praktisk lösning kan tillämpas, ändrade räntor redovisas på motsvarande sätt som rörliga räntor vilket innebär en ändring av effektivräntan. Huvudsakliga poster för företaget avser derivatinstrument och FRN-obligationer med referensräntor SEK Stibor och USD Libor.

4.2.4 Redovisningsprinciper som tillämpades i årsredovisning till och med 31 december 2020 - Finansiella tillgångar och skulder

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar och räntebärande värdepapper, övriga finansiella placeringstillgångar samt derivat. Bland skulder återfinns leverantörsskulder, utgivna skuldinstrument, låneskulder samt derivat.

Värderingskategorier – till och med år 2020

Vid klassificering och värdering i enlighet med IAS 39 förelåg följande värderingskategorier för finansiella tillgångar tillämpade av företaget:

- Lån och andra fordringar
- Verkligt värde via resultaträkningen
  - Innehav för handelsändamål
  - Finansiella tillgångar som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig denna kategori

Tillämpade värderingskategorier för finansiella skulder:

- Verkligt värde via resultaträkningen
  - Innehav för handelsändamål
  - Finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig denna kategori
- Övriga skulder

Tillägg till IFRS 4 Försäkringskontrakt – tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument – till och med år 2020

Företaget har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9 för perioden 2018–2020 som medges via tillägg till IFRS 4. Företaget bedriver i huvudsak försäkringsverksamhet vilket innebär att företaget får tillämpa undantaget från IFRS 9. Som grund för uttalande att företagets verksamhet huvudsakligen är relaterat till försäkring har följande bedömning gjorts 31 december 2015: att andel försäkringsskulder som avser försäkringsavtal och som omfattas av standarden IFRS 4, är signifikant jämfört med totala skulder och, att den procentuella andelen av redovisat värde, hänförbart till försäkring, är större än 90 procent. Inga förändringar av företagets huvudsakliga verksamhet har skett under efterföljande perioder. Avseende år 2018 till 2020 lämnas upplysningar i årsredovisningen som avser att efterlikna de grupperingar av finansiella tillgångar som görs i enlighet med IFRS 9. Dock

ändras inte redovisade värden utan endast värden för upplysningsändamål, se not 2 Upplysningar om risker i avsnitt kreditkvalitet samt not 21 Finansiella tillgångar och skulder – Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument.

Klassificering, värdering och redovisning – till och med år 2020

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader. Med anskaffningsvärde avses upplupet anskaffningsvärde, det vill säga det med hjälp av den effektiva anskaffningsräntan diskonterade nuvärdet av de framtida betalningarna. Det gäller för samtliga finansiella instrument förutom de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan. Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. Värdeökningar respektive värdeminskningar samt i förekommande fall betald och upplupen ränta på derivat redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller företaget förlorar kontrollen över den. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld. En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen – till och med år 2020

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den så kallade Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår följande placeringstillgångar: aktier och andelar samt obligationer och andra räntebärande värdepapper. Företaget har som princip att hänföra samtliga placeringstillgångar som är finansiella instrument till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

Lån och andra fordringar – till och med år 2020

Lån och andra fordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, övriga fordringar inklusive likvida medel samt upplupna ränteintäkter. Dessa tillgångar värderas till nominellt belopp plus upplupen ränta. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen – till och med år 2020

Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehåser för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. I den förstnämnda delkategorin ingår derivat med negativt verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

Andra finansiella skulder – till och med år 2020

Upplåning samt övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

4.3 Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar består av Livförsäkringsavsättningar, Oreglerade skador samt Återbäring och rabatter (tilldelad återbäring). Förändring av försäkringstekniska avsättningar för försäkringsavtal redovisas över resultaträkningen under respektive rubrik. Se även not 25 Livförsäkringsavsättning, not 26 Oreglerade skador, samt not 27 Återbäring och rabatter.

4.3.1 Livförsäkringsavsättningar

Företagets balans- och resultaträkning är helt knutna till försäkringsgrenen Tjänstegrupplivförsäkring. KPA Tjänstepensions livförsäkringsavsättningar och avsättning för oreglerade skador är avsedda att täcka de framtida kostnaderna för riskskyddet som de försäkrade åtnjuter enligt 9§ i KPA Tjänstepensions försäkringsvillkor. Riskskyddet utgör det efterskydd som ges vid avgång ur tjänst vid arbetsförmåga, arbetslöshet, ny anställning utan jämförbar försäkring och ålderspensionering. Företagets aktuarie beräknar avsättningarna med hjälp av statistiska och aktuariella metoder som anpassats till företagets historiska erfarenheter och observationer i försäkringsbeståndet. Livförsäkringsavsättningarna avser framtida dödsfall för de försäkrade med efterskydd. Vid beräkning tillämpas aktsamma antaganden.

4.3.2 Oreglerade skador

Avsättningar görs för försäkringsfall som har rapporterats men inte reglerats samt för inträffade men ännu ej rapporterade försäkringsfall (IBNR). Storleken på avsättningarna beror på företagets erfarenhet. Oreglerade skador inklusive IBNR beräknas med en schablonmetod och fastställs vid ingående av året, utan diskontering. Denna reserv sätts utifrån aktsamma antaganden som baseras på statistik från tidigare skadeår.

4.3.3 Återbäring och rabatter

Avsättning för tilldelad återbäring består av återbäring som tilldelats försäkringstagarna men vid bokslutstillfället ännu ej fördelats till betalning.

4.3.4 Förlustprövning

KPA Tjänstepensions tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar innebär automatiskt en prövning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

4.4 Andra avsättningar

En avsättning är en skuld som är ovisst vad gäller förfallotidpunkt och/eller belopp. En avsättning redovisas i balansräkningen när det uppstår en förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden. En förpliktelse kan vara formell och informell. En avsättning redovisas enligt IAS 37. Om dessa villkor inte är uppfyllda redovisas ingen avsättning i balansräkningen, istället uppstår en eventalförpliktelse om kriterierna är uppfyllda för en eventalförpliktelse. Avsättningar omprövas vid varje bokslutstillfälle.

4.4.1 Pensioner och liknande förpliktelser

Pensionsförpliktelserna i KPA Tjänstepension omfattar avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse eller genom försäkring.

4.4.1.1 Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där KPA Tjänstepensions förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsföretag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställda som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

4.4.1.2 Förmånsbestämda pensionsplaner

I juridisk person tillämpas andra principer för redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner än de som anges i IAS 19. KPA Tjänstepension följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter, FFFS 2019:23 med tillhörande ändringsföreskrifter, eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. Innebörden av detta är att de förmånsbestämda pensionsplanerna i redovisningen i juridisk person hanteras på ett konsekvent sätt med KPA Tjänstepensions avgiftsbestämda pensionsplaner, se ovan avsnitt 4.4.1.1. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

4.5 Eventualförpliktelser

Under eventualförpliktelser redovisas förpliktelser som härrör från inträffade händelser som inte uppfyller krav på att redovisas som skuld eller avsättning. Detta då det inte är troligt att en kostnad kommer att uppstå och/eller att förpliktelsen inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

4.6 Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas i Eget kapital. Skattekonsekvenser som kan uppstå i samband med koncernbidrag redovisas med utgångspunkt från den underliggande transaktionen, det innebär att skatt hänförliga till erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas i eget kapital.

Not 2. Upplysningar om risker

Denna not beskriver KPA Tjänstepensions riskhantering och lämnar kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Företagets riskhanteringssystem

KPA Tjänstepensions riskhanteringssystem syftar till att skapa struktur och stöd för verksamheten i arbetet med att hantera risker. Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, värderas/mätas, hanteras, övervakas, följas upp och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat.

Riskhanteringssystemet är formaliserat genom styrande regelverk i form av policyer, riktlinjer och instruktioner.

KPA Tjänstepension bedrivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att företagets risker ytterst bärs av försäkringstagar-kollektivet. Eftersom syftet med risktagandet är att skapa värde för kunderna är risk en central komponent i KPA Tjänstepensions affärsmodeller. Risktagandet i företaget ska ske medvetet och kunna ställas i relation till företagets solvens- och kapital situation.

Riskstrategi i sammandrag

KPA Tjänstepensions riskstrategi är att risk ska tas medvetet och att risktagandet ska styras som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Företaget ska ta risker som förväntas addera sådant värde till kundnyttan att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte bedöms addera värde ska begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Företaget ska enbart ta risk inom områden där det finns ett stort kunnande och kapacitet att hantera risk. Risktagandet styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem. För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar KPA Tjänstepension kontinuerligt med att följa upp och stärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering.

Riskapitramverket

Företagets riskapitramverk, som beslutas årligen av styrelsen, är ett stöd för verksamheten vid styrning av företagets risktagande. Viktiga komponenter i riskapitramverket är riskapitit, risktolerans, samt uppföljning och eskalering. Riskapititen uttrycker styrelsens syn på vilka risker, i art och omfattning som företaget önskar exponera sig mot och risktoleransen uttrycker vilken nivå på dessa risker som styrelsen bedömer vara en nivå som företaget är villig att acceptera. Företagets (gruppens) riskexponering följs löpande upp och om risktoleransen bryts, eller riskerar att brytas, sker en eskalering enligt beslutade rutiner vilka anger de processer som ska initieras och vilka åtgärder som ska övervägas vid sådana situationer.

Riskapitramverket binder samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Resultatet av företagets strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egen risk- och solvensbedömning, ska stämmas av med gällande riskapitramverk. Företagets egen risk- och solvensbedömning utgör även underlag för eventuell uppdatering av riskapitramverkets utformning.

Riskbaserad verksamhetsstyrning

KPA Tjänstepensions riskhanteringssystem baseras på principen om riskbaserad verksamhetsstyrning. Detta innebär att förändringar i företagets riskexponering, som kan uppstå till följd av beslut på olika nivåer, styrs genom att riskerna på ett strukturerat och transparent sätt identifieras, analyseras och hanteras. Detta görs samordnat med övriga analyser som genomförs i verksamheten. Särskilt väsentliga områden som omfattas av riskbaserad verksamhetsstyrning är företagets strategi- och affärsplanering, förvaltning av kapital, produkt- och erbjudandehantering samt hantering av andra väsentliga verksamhetsförändringar.

Den samlade effekten som KPA Tjänstepensions övergripande strategier och affärsplaner har på riskexponering och kapitalbehov analyseras och stäms av mot riskapititen genom en egen risk- och solvensbedömning. Styrelsen ges information om huruvida de långsiktiga mål och strategier samt affärsplaner och aktiviteter som föreslås, är förenliga med företagets riskapitit och kapitalbehov både på kort och lång sikt. Styrelsen beslutar årligen den egna risk- och solvensbedömningen.

Riskhanteringsprocessen

Företagets riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och består av de olika steg som beskrivs nedan.

Risker på både kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder beroende på kategorier av risk. Syftet med riskidentifieringen är att öka insikten om vilka händelser som kan uppstå och deras konsekvenser. Identifierade risker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras och kategoriseras. Därefter sker en bedömning av riskernas sannolikhet och konsekvens. Värdering av konsekvenser görs utifrån kund- och varumärkespåverkan, ekonomisk påverkan samt påverkan på regelefterlevnad.

Företagets riskaptit är vägledande för beslut om hantering av risker och risktagandet begränsas av företagets risktolerans. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens art, omfattning och komplexitet. Beslut tas om riskerna ska accepteras, reduceras, ökas eller elimineras. Verksamheten genomför beslutade åtgärder samt följer upp att åtgärderna får avsedd effekt. Riskhanteringsfunktionen stödjer första ansvarslinjen i dess arbete med riskhantering. De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive riskhanteringsfunktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori.

Minst två gånger per år sammanställer riskhanteringsfunktionen en riskrapport där en samlad bild av riskläget återges till vd och styrelse. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ information om företagets risker samt övergripande status på riskhanterande åtgärder. Därutöver rapporterar riskhanteringsfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvarliga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets riskexponering.

Risk- och kontrollorganisation

Styrelsen i KPA Tjänstepension har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Ansvaret för riskhantering inom företaget följer i övrigt principen om de tre ansvarslinjerna.

Första ansvarslinjen

Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten där riskerna tas, vilket även innebär ansvar för att riskerna hanteras. Inom första ansvarslinjen är affärsområdeschefer och chefer för centrala enheter ansvariga för att identifiera, analysera/värdera, hantera och dokumentera risker inom sina ansvarsområden. Detta innefattar även eventuell utlagd verksamhet. I chefsansvaret

ingår att säkerställa god intern kontroll genom att se till att processer och rutiner möjliggör ett medvetet risktagande. Detta sker genom implementerade effektiva kontroller och övervakning av processer. Chefer på alla nivåer ansvarar för att den verksamhet de leder bedrivs enligt fastställda principer för riskhantering.

Alla medarbetare i företaget har, inom ramen för sina arbetsuppgifter, eget ansvar för att identifiera, hantera och rapportera risker. Medarbetarna ska även rapportera incidenter såväl som väsentliga brister, limitöverträdelser och andra avvikelser till närmaste chef och/eller till funktionerna i andra ansvarslinjen i enlighet med vid var tid gällande rutiner. Första ansvarslinjen ska ge andra och tredje ansvarslinjen tillgång till den information dessa behöver för att kunna genomföra kontroller och analyser av företagets riskexponering.

Andra ansvarslinjen

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, riskhanterings- och compliancefunktionerna. Dessa funktioner är underställda vd och stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för riskhantering och regelefterlevnad i företaget. Inom andra ansvarslinjen har riskhanteringsfunktionen ansvar för att utveckla och förvalta riskhanteringssystemet i enlighet med de krav och principer som anges i företagsstyrningspolicyn och övriga styrande regelverk för riskhantering. Riskhanteringsfunktionen ska stödja, och vid behov utmana, första ansvarslinjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. När det gäller risker i försäkringsrörelsen ansvarar aktuariefunktionen för motsvarande aktiviteter. Riskhanteringsfunktionen och aktuariefunktionen ska även tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd och stödja första linjen vid tillämpningen av dessa. Ansvar, uppgifter och rapporteringsrutiner för andra ansvarslinjens funktioner har fastställts i styrande regelverk. För att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna och öka kvalitén i beslutsunderlag och rapportering till vd och styrelse finns en riskkommitté där risk- och kapitalfrågor bereds och diskuteras. Första och andra ansvarslinjen är representerade i riskkommittén.

Tredje ansvarslinjen

Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevisionen som arbetar på styrelsens uppdrag. Internrevisionen granskar och utvärderar riskhanteringssystemet, samt första och andra ansvarslinjens arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskhantering. Ansvar och uppgifter för internrevisionen fastställs av styrelsen i styrande regelverk.

Styrelsens ansvar

Styrelsen är ytterst ansvarig för riskhanteringen. Ansvaret innebär bland annat att säkerställa att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Styrelsen ansvarar även för uppföljning av att företagets riskhanteringssystem fungerar i enlighet med styrelsens avsikter. Styrelsen beslutar om företagets riskaptit och risktolerans och säkerställer att riskaptiten och principerna för riskhantering ligger i linje med företagets långsiktiga mål, strategier och affärsplaner. Styrelsen ska även säkerställa att den får tillgång till information om och har förståelse för de materiella risker som företaget är eller kan bli exponerat för. Slutligen ska styrelsen säkerställa att information från riskhanteringssystemet beaktats vid styrelsebeslut, hur detta sker ska dokumenteras. Styrelsen för KPA Tjänstepension har utsett ett risk- och kapitalutskott. Utskottet har bland annat till uppgift att utvärdera riskhanteringssystemet och företagets väsentliga risker.

Verkställande direktörens ansvar

Vd ska leda företaget i enlighet med de regelverk styrelsen fastställt. Vd ska därutöver fastställa de styrande regelverk som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering.

Väsentliga risker i KPA Tjänstepension

KPA Tjänstepension definierar risk som osäkerhet om framtida händelser och deras effekter på företagets möjligheter att nå sina mål. Händelser kopplade till försäkringsavtalen eller finansiella händelser som kan påverka företagets möjligheter att nå sina mål kallas försäkringsrisker respektive finansiella risker. Risker kan även uppstå till följd av omvärldshändelser, internt beslutsfattande eller icke ändamålsenliga interna processer, system och bemanning. Dessa risker ryms inom kategorin verksamhetsrisker. I kommande avsnitt beskrivs KPA Tjänstepensions försäkringsrisker, finansiella risker samt verksamhetsrisker.

Försäkringsrisk

KPA Tjänstepension ska vara ett ansvarstagande och pålitligt företag med god kontroll av försäkringsriskerna.

Den övergripande styrningen av försäkringsriskerna fastställs i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller bland annat principer för hur premier bestäms och hur försäkringstekniska avsättningar beräknas och hur överskott fördelas. Riktlinjerna är också styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. Riktlinjerna beslutas av styrelsen. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, som beslutas av vd, anges vilka antaganden och beräkningsmetoder som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas. Aktuarietioner föreslår förändringar av försäkringstekniska riktlinjer medan chefsaktuarien föreslår förändringar av försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

Hantering av försäkringsrisk

Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla tjänstepensionsföretag.

KPA Tjänstepension erbjuder endast Tjänstegrupplivförsäkring men exponeras för ett antal olika försäkringsrisker. Risker förekommer i samband med tecknande av försäkring och i samband med beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Konsekvenser av dessa risker beaktas när försäkringsvillkor utformas, premier och åtaganden fastställs och när försäkringstekniska avsättningar beräknas. Verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av risker. Ett stort försäkrings-tagarkollektiv bidrar till en utjämning av de olika riskerna.

Dödlighetsrisk

Med dödlighetsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en ökad dödlighet bland de försäkrade. Dödlighetsrisken vid tecknandet är risken att dödligheten underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Konsekvensen av felaktiga premieantaganden blir att premien inte täcker försäkringens utbetalningar. En underskattad dödlighet medför också att de beräknade avsättningarna blir otillräckliga.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp, och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. I samband med skadereglering av dödsfall sker en bedömning av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Sjuklighetsrisk

Med sjuklighetsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades sjuktilstånd. Försäkringsvillkoren anger bland annat att under vissa förutsättningar så omfattas försäkrade av ett efterskydd vid insjuknande. Vid tecknandet av försäkring är risken att sjukligheten underskattas när premien ska fastställas. En underskattad sjuklighet kan också medföra att avsättningarna är otillräckliga.

Riskerna hanteras genom att sjukligheten i beståndet följs upp.

Driftskostnadsrisk

Med driftskostnadsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål påverkas av förändringar av drifts-, anskaffnings- och skadebehandlingskostnader. Driftskostnadsrisken vid tecknandet är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Konsekvensen av felaktiga premieantaganden blir att premien inte täcker försäkringens driftskostnader. Underskattade driftskostnader kan medföra att otillräckliga avsättningar beräknas. Med felaktiga reservsättningsantaganden räcker inte reserverade driftskostnader till för hantering av de skador – rapporterade eller ej rapporterade – som inte slutreglerats. Förutsättningar för hantering av driftskostnadsrisken skapas genom uppföljning av driftskostnaderna i företaget.

Katastrof- och koncentrationsrisk

Med katastrofrisk avses risken för att KPA Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter.

KPA Tjänstepension har ett återförsäkringsprogram som omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall.

Koncentrationsrisk avser istället risken för att KPA Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker. Koncentrationsrisker kan medföra att enskilda händelser kan få betydande konsekvenser.

För kollektivavtalad försäkring har företaget ingen möjlighet att styra över riskspridningen men då försäkringen omfattar över en miljon försäkrade bland Sveriges kommuner och landsting ger detta en riskutjämning i form av en större förutsägbarhet om den totala ersättnings omfattning.

Katastrof- och koncentrationsrisker utvärderas löpande och återförsäkringsprogrammet justeras vid behov.

Övrigt

Utöver ovan nämnda försäkringsrisker så kan förändringar i lagar och externa regelverk också få betydelse för KPA Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål. Även risken för inflation kan påverka, då utbetalda försäkringsersättningar är värdesäkrade. Dessa risker hanteras bland annat genom omvärldsbevakning och justerad prissättning.

Mätning och exponering av försäkringsrisk

För att mäta hur exponerat företaget är mot försäkringsrisker görs stresstester och framåtblickande analyser. Beräkningarna görs dels med utgångspunkt från det riskkänsliga kapitalkravet i tjänstepensionsregleringen, dels enligt egen bedömning (internt

kapitalkrav). Den största försäkringsrisken företaget är exponerat för är dödlighetsrisk i form av katastrofrisk.

Mätning av försäkringsrisker sker även genom uppföljning. Bland annat sker uppföljning av det så kallade riskresultatet. Uppföljning sker också av använda antaganden och av hur känsliga avsättningarna är för en förändring av dessa. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet visas under rubriken "Känslighetsanalyser". Där illustreras hur resultatet och det egna kapitalet skulle påverkas vid en förändring av antaganden.

Avsnittet "Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar" belyser över/underskott som uppstått de senaste två skadeåren på grund av skillnaden mellan faktiska skadeanspråk och beräknade.

Känslighetsanalyser

I tabellen visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om antaganden om dödlighet eller kostnadsinflation förändrades. En förändring av arbetsförmågan vid värdering av det efterskydd som finns i produkten tjänstegruppvis avspeglar sig inte i de försäkringstekniska avsättningarna. Vid värderingen antas att arbetsförmågan kvarstår till och med pensionsåldern, vilket är den längsta period som man kan erhålla efterskydd. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för en förändring av räntan framgår av avsnittet om finansiella risker.

Känsligheten i avsättningarna för dödlighet visas genom att dödssannolikheten antas öka med 10 procent. En ökad dödssannolikhet innebär ökade avsättningar för efterskyddet.

Känsligheten i avsättningarna för driftskostnader visas genom att kostnadsinflationen ökas med 1 procentenhet.

Analyserna är gjorda för respektive antagande oberoende från varandra.

Känslighetsanalyser för försäkringsrisk, Mkr			
	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
2021			
Försäkringstekniska avsättningar	1 529	-	-
Dödlighet	1 559	-30	-23
Kostnadsinflation	1 530	-1	-1
2020			
Försäkringstekniska avsättningar	1 883	0	0
Dödlighet	1 915	-32	-25
Kostnadsinflation	1 884	-1	-1

Koncentrationer av försäkringsrisk

Koncentration av försäkringsrisk uppstår om riskexponeringen är koncentrerad till ett fåtal försäkrade eller viss geografisk plats.

2021	Antal Avtal
0-30 år	199 128
31-40 år	274 092
41-50 år	295 595
51-60 år	318 691
61 år och äldre	187 971
Totalt	1 275 477

För kollektivavtalad försäkring har företaget ingen möjlighet att styra över riskspridningen men inom ett och samma kollektiv är riskerna spridda på ett stort antal olika försäkringar. Detta illustreras i nedanstående tabell som visar antal försäkringsavtal fördelat på olika åldersintervall.

2020	Antal Avtal
0-30 år	212 594
31-40 år	268 592
41-50 år	295 997
51-60 år	322 596
61 år och äldre	192 200
Totalt	1 291 979

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Tabellen nedan visar ackumulerade över/underskott i förhållande till uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av varje skadeår för de senaste två åren.

Frigjort dödsfallskapital, Mkr	2021	2020
Beräknad	51	61
Utfall	35	61
Dödsfall resultat	16	-

Rapportering av försäkringsrisk

Som ett led i KPA Tjänstepensions interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsriskerna. I riskrapporten, riskhanteringsfunktionens rapport om risker till vd och styrelse, ges en samlad bild av riskläget, inklusive försäkringsrisker. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av risker.

I aktuarierapporten rapporterar aktuariefunktionen till styrelsen om förändrade metoder och modeller för hantering av försäkringsrisk i samband med tecknande av försäkring och beräkning av försäkringstekniska avsättningar, liksom förändringar av parametrar. I KPA Tjänstepensions egna risk- och solvensbedömning beskrivs de risker som företaget är, eller kommer att bli, exponerad för under den treåriga affärsplaneringsperioden 2022-2024.

KPA Tjänstepension bedriver tjänstepensionsverksamhet. Detta innebär bland annat att KPA Tjänstepension, såväl externt som internt, rapporterar kapitalkrav beräknade i enlighet med det riskkänsliga kapitalkravet i tjänstepensionsregleringen. Dessutom rapporteras ett internt kapitalkrav enligt egen bedömning.

Finansiella risker

Finansiell risk definieras som risken att företagens möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom aktiekursfall eller förändring av marknadsräntor men även andra finansiella händelser som förändrad kreditvärdighet eller fallissemang hos motparter.

Målet för förvaltningen av tillgångarna är att uppnå högsta möjliga reala avkastning och att på bästa sätt bidra till en stabil och konkurrenskraftig premie under gällande risk- och placeringsrestriktioner. Valet av tillgångsportfölj görs med utgångspunkten att företaget ska tåla en mycket svag utveckling på de finansiella marknaderna. Ytterligare begränsningar vid valet av sammansättningen av tillgångsportföljer är att regulatoriska krav, så som solvens, ska uppfyllas med marginal beslutat av styrelsen.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagens tillgångar och anger ramar och limiter för exponeringar samt styrelsens policys för verksamheten. Vd ansvarar för att förvaltningen av företagens tillgångar sker inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna.

Vid valet av placeringsinriktning beaktas tillgångarnas och skuldernas egenskaper såsom förväntad avkastning, risk och korrelation samt prognoser för försäkringsrörelsens utveckling. Därutöver gör företaget en miljö- och etikanalys av de företag där placeringar görs. Den placeringsinriktning som fastställs ger ramar för tillgångsförvaltningen. Inom dessa ramar och limiter ansvarar avdelningen för kapitalförvaltning och hållbarhet för den löpande förvaltningen och för spridningen mellan olika tillgångsslag såsom aktier, obligationer, valutor, fastigheter samt alternativa.

Placeringar sköts både internt och genom externt utlagda förvaltningsuppdrag. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration har lagts ut till Swedbank Robur. Placeringar vars huvudsyfte är att matcha placeringsrisker i åtagandena eller justera portföljens risknivå hanteras internt inom avdelningen för kapitalförvaltning och hållbarhet. Även specialplaceringar sköts internt inom företaget.

Hantering av finansiella risker

Företagets kapitalförvaltning ansvarar för att styra, följa upp och utvärdera hur de utlagda förvaltningsuppdragen sköts.

Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av efterlevnaden av gällande placeringsriktlinjer samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till Riskhanteringsfunktionen och företagets kapitalförvaltning. Riskhanteringsfunktionen genomför självständig uppföljning av exponeringar på daglig basis av de limiter som fastställts av styrelsen. Rapportering sker regelbundet till vd och styrelse avseende utvecklingen av de finansiella riskerna.

I placeringsriktlinjerna anges principerna för vilka instrument, emittenter och motparter som är tillåtna att använda i förvaltningen av placeringstillgångarna. Den totala tillgångsportföljen i KPA Tjänstepension är sammansatt av delportföljer: aktier, räntor, alternativa placeringar och bolagsstrategiska innehav.

I huvudsak används derivat för att skräddarsy portföljens risknivå. Ett annat syfte med derivat är att matcha marknadsrisker i åtagandena, exempelvis med ränteswappar för att reducera balansräkningens räntekänslighet.

Bolagsstrategiska innehav är innehav som anses vara av särskilt strategiskt värde för företaget. Endast styrelsen får fatta beslut om placeringar av detta slag. Exempel på sådant innehav är aktier i koncernföretag. Inom avdelningen för kapitalförvaltning finns Riskstyrningskommittén som sammanträder veckovis. Vid dessa möten diskuteras riskexponeringen i förvaltningsportföljerna och beslut fattas och protokollförs. Under året har handel till största del skett med aktier, räntebärande värdepapper, valutor och derivat på dessa.

Marknadsrisker

Med marknadsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadspriser. Marknadsrisken är en betydande risk för KPA Tjänstepension och delas i sin tur in i aktiekursrisk, ränterisk, spreadrisk samt valutarisk. Dessa risker mäts på flera sätt, dels med hjälp av det riskkänsliga kapitalkravet i tjänstepensionsregleringen samt dels med hjälp av ett internt kapitalkrav (ICR). I tabellerna nedan redovisas känslighetsanalyser för respektive risktyp. I känslighetsanalyserna tas hänsyn till effekten av eventuella derivatpositioner.

Känslighetsanalys av aktiekursrisk

Med aktiekursrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i aktiekurser.

I tabellen nedan, Känslighetsanalys aktiekursrisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid en nedgång med 10 procent i marknadsvärdet på samtliga innehav. För aktiederivat redovisas risken som värdeförändringen på derivatpositionen då den underliggande tillgången minskar i värde i samma utsträckning som övriga aktieinnehav.

Känslighetsanalys aktiekursrisk, Mkr	2021		2020	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Aktier	1 717	-172	1 456	-146
Investeringsfonder aktier	68	-7	66	-7
Aktierelaterade derivatinstrument	-	-2	-	-3
Nettopåverkan resultat före skatt		-180		-155
Nettopåverkan eget kapital		-143		-122

Känslighetsanalys av ränterisk

Med ränterisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsräntor. Värderingen av företagets åtaganden är av stor betydelse för det finansiella resultatet och företagets stabilitet. Ränterisken, d v s risken för förändringar i marknadsräntor, påverkar företagets riskutrymme.

För KPA Tjänstepension är det ofördelaktigt med stigande marknadsräntor eftersom värdet av de räntebärande placeringarna då minskar mer än den framtida kostnaden för att infria åtaganden. Tillgångarnas räntekänslighet justeras löpande till önskad nivå genom justering av utlagda räntemandat och genom handel med räntederivat. Ränterisken mäts genom ett ränteskifte med +/- 1 procentenhet.

Känslighetsanalys - ränterisk, Mkr	2021		2020	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Ökning av marknadsränta				
Värdeförändring räntebärande tillgångar	2 714	-97	2 818	-103
Minskning av redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	1 529	18	1 883	16
Nettopåverkan årets resultat		-79		-87
Nettopåverkan eget kapital		-63		-62

Känslighetsanalys - ränterisk, Mkr	2021		2020	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Minskning av marknadsränta				
Värdeförändring räntebärande tillgångar	2 714	95	2 818	94
Ökning av redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	1 529	-17	1 883	-1
Nettopåverkan årets resultat		78		93
Nettopåverkan eget kapital		-		64

Följande tabell illustrerar hur företaget är exponerat för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindningstid.

Räntebindningstider för tillgångar och skulder	2021				
	Räntexponering, Mkr	< 5 år	5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar					
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inkl. upplupen ränta)	2 279	427	8	2 715	
Andra räntebärande finansiella instrument	173	-	-	173	
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	2 452	427	8	2 888	
Skulder och avsättningar					
Livförsäkringstekniska avsättningar	1 375	136	18	1 529	
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	1 375	136	18	1 529	
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	1 077	291	-10	1 359	
Nominellt värde räntederivat	-	-	-	-	
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	1 077	291	-10	1 359	

Räntebindningstider för tillgångar och skulder	2020				
	Räntexponering, Mkr	< 5 år	5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar					
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inkl. upplupen ränta)	2 423	394	-	2 818	
Andra räntebärande tillgångar finansiella instrument	110	-	-	110	
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	2 534	394	-	2 928	
Skulder och avsättningar					
Livförsäkringstekniska avsättningar	743	885	315	1 943	
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	743	885	315	1 943	
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	1 791	-491	-315	985	
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	1 791	-491	-315	985	

Ränterisk kassaflöde

I tabellen nedan framgår hur en ökning eller sänkning av marknadsräntan på 0,5 procent påverkar ränteintäkter respektive räntekostnader för tillgångar och skulder med räntebindningstid på upp till ett år.

Ränterisk kassaflödesrisk, Mkr	2021	2020
Ökning av marknadsräntan		
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	-2	-1
Ränteintäkter för övriga räntebärande tillgångar	1	1
Minskning av marknadsräntan		
Ränteintäkter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	2	1
Ränteintäkter för övriga räntebärande tillgångar	-1	-1

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i valutakurser. I de fall tillgångar eller skulder är exponerade mot andra valutor än svenska kronor uppstår valutarisk. Valutaexponering får endast förekomma mot de valutor där exponering kan uppstå genom placeringar i aktier, räntor, specialplaceringar, bolagsstrategiska placeringar eller där exponeringen har sitt ursprung i försäkringsåtagandena. Valutaexponeringen begränsas genom fastställda limiter och styrs främst genom nyttjandet av valutaterminer och -swappar. Företagets försäkringsåtaganden är enbart fastställda i svenska kronor.

I tabellen nedan, känslighetsanalys valutarisk, redovisas effekten på balansräkning och resultat av en förstärkning med 10 procent i den svenska kronan mot samtliga aktuella valutaexponeringar. Beräkningen utförs för nettoposition med avseende på förändring i varje enskild valuta företaget är exponerad mot. Företagets valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i nedanstående tabell.

2021					
Valutakursexponering, Mkr	USD	JPY	EUR	CAD	Övrigt
Placeringstillgångar					
Aktier och andelar	668	62	86	40	109
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-	-	-	-
Övriga tillgångar	5	1	15	0	2
Summa tillgångar	674	63	101	40	110
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	674	63	101	40	110
Nominellt värde valutaterminer	-196	-	-58	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	478	63	44	40	110

2020					
Valutakursexponering, Mkr	USD	JPY	EUR	GBP	Övrigt
Placeringstillgångar					
Aktier och andelar	567	65	93	35	98
Övriga tillgångar	5	-	15	1	3
Summa tillgångar	572	65	108	36	101
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	572	65	108	36	101
Nominellt värde valutaterminer	-158	-	-70	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	414	65	38	36	101

Känslighetsanalys - valutarisk

Tabellen visar hur en ogynnsam förändring med tio procent av företagets nettoexponering mot respektive valutor (efter ekonomisk säkring med derivat) påverkar resultat före skatt och eget kapital.

Känslighetsanalys valutarisk, Mkr	2021		2020	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
USD	478	-48	414	-41
JPY	63	-6	65	-7
GBP	-	-	36	-4
EUR	44	-4	38	-4
CAD	40	-4	-	-
Övrigt	110	-11	101	-10
Nettopåverkan resultat före skatt		-74		-65
Nettopåverkan eget kapital		-58		-47

Kreditrisk

Kredit-, motparts- och emittentrisker är risker att motparter eller emittenter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Företaget har som policy att i huvudsak endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet och för en förteckning över godkända emittenter och motparter. Kredit- och motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små. Kreditrisk uppstår i placeringsverksamheten, men även inom återförsäkring.

Kreditrisk i derivat

För standardiserade derivat begränsas kreditrisken till medel på konto hos den så kallade clearingkontohållaren. För icke standardiserade derivat begränsas kreditrisken i enlighet med ISDA-avtal och CSA-avtal.

Mätning av kreditrisk

Den kreditriskexponering (efter avdrag för förlustreserver, kvittning och efter värde av säkerheter) som företaget har för i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av tabellen nedan (Maximal kreditexponering). Kredit- och motpartsriskerna bedöms vara små.

Maximal kreditriskexponering, Mkr	2021			2020		
	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Tillgångsklass						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ^{b)}	2 706	-	2 706	2 808	-	2 808
Utlåning till kreditinstitut	14	-	14	5	-	5
Derivat ^{c)}	1	1	-	17	-	17
Fordringar ¹⁾	2	-	2	19	-	19
Kassa och bank	159	-	159	106	-	106
Upplupna ränteintäkter	9	-	9	10	-	10
Summa i balansräkningen	2 891	1	2 890	2 964	-	2 964
Åtaganden						
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-
Summa	2 891	1	2 890	2 964	-	2 964

^{b)} Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

^{c)} Erhållna säkerheter för derivat avser kvittningsbar och ej kvittningsbar kontantsäkerhet. Derivat med kvittningsrätt återfinns i not Kvittning av finansiella instrument, fördelat på vad som kvittas och inte kvittas i balansräkning. För de derivattillgångar som relaterade belopp inte kvittas i balansräkningen finns säkerheter som reducerar kreditrisken, det avser dels kvittningsrätt enligt avtal, vilket i not Kvittning av finansiella instrument återfinns under rubrik Finansiella instrument dels erhållna kontantsäkerheter, i balansräkningen härrör posten från Skulder kreditinstitut. Derivat finns också utan avtal om kvittning eller erhållna kontantsäkerheter, vilket förklarar skillnad derivattillgångarnas värde i balansräkningen, benämnt Derivat/Brutto i ovan tabell och not Kvittning av finansiella instrument.

¹⁾ Fordringar avseende direkt försäkring och övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
2021											
Låg-hög kreditrisk	Låg kreditrisk					Normal rating		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ³⁾	Brutto före kvittning och förlustreserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Tillgångsklass											
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	2 592	104	-	10	-	-	-	-	-	-	2 706
Utlåning kreditinstitut	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	14
Derivat	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Fordringar ²⁾	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Kassa och bank	-	-	159	-	-	-	-	-	-	-	159
Upplupna ränteintäkter	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
Summa i balansräkningen	2 601	105	173	10	1	-	-	-	-	-	2 890
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	2 601	105	173	10	1	-	-	-	-	-	2 890
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen</i>	-	-	71	-	-	-	-	-	-	-	71

¹⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

²⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdeskatt.

³⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
2020											
Låg-hög kreditrisk ¹⁾	Låg kreditrisk					Normal rating		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ⁴⁾	Brutto före kvittning och förlustreserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Tillgångsklass											
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²⁾	2 495	313	-	-	-	-	-	-	-	-	2 808
Utlåning kreditinstitut	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	5
Derivat	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	17
Fordringar ³⁾	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	18
Kassa och bank	-	-	106	-	-	-	-	-	-	-	106
Upplupna ränteintäkter	9	1	-	-	-	-	-	-	-	-	10
Summa i balansräkningen	2 504	314	89	-	56	-	-	-	-	-	2 963
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ⁴⁾</i>	-	-	38	-	-	-	-	-	-	-	38

¹⁾Företaget har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9, som medges via tillägg till IFRS 4, fram till 31 december 2021 då byte av redovisningsprinciper till IFRS 9 genomfördes. Upplysningar för år 2020 lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar.

²⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

³⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdeskatt.

⁴⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditrisk i fordringar på återförsäkrare

Tjänstepensionsföretagets återförsäkringspolicy innebär att avtal endast ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre.

Återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att säkerställa att det beslutade återförsäkringsskyddet upprätthålls. Per balansdagen finns inga fordringar på återförsäkrare.

Finansiell koncentrationsrisk

Med finansiell koncentrationsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av tillgångar, motparter eller emittenter. I relation till marknadsriskerna bedöms koncentrationsriskerna i företaget vara låga genom den diversifiering som ges av företagets placeringsinriktning.

Den finansiella koncentrationsrisken följs upp för stora koncentrationer av riskexponeringar. De största koncentrerade exponeringarna följs upp särskilt genom scenarioanalys och uppföljning av utveckling av värde och andel av tillgångsportföljen. Tabellerna nedan avser företagets största koncentrationer.

2021		
Väsentliga koncentrationer av kreditexponering, Mkr	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer
Handelsbanken	560	560
SEB	339	340
Swedbank	290	147
Nordea	276	276
SBAB	152	152

2020		
Väsentliga koncentrationer av kreditexponering, Mkr	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer
Handelsbanken	551	551
Swedbank	369	258
Nordea	333	333
SEB	276	276
SBAB	150	150

Väsentliga koncentrationer av aktieinnehav

Tabellerna nedan avser företagets största aktieinnehav.

2021	
Väsentliga koncentrationer av aktieinnehav, Mkr	Totalt
Atlas Copco AB	76
Access Edge Emerging Market A	68
Apple Inc	46
EQT AB	43
Hexagon AB	39

2020	
Väsentliga koncentrationer av aktieinnehav, Mkr	Totalt
Access Edge Emerging Markets	66
Atlas Copco	63
Ericsson	47
Assa Abloy	39
ESSITY AB	33

Likviditetsrisker

Företaget definierar likviditetsrisk som risken att företaget inte kan infria sina betalningsförpliktelser eller att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Företaget hanterar likviditetsrisk med hjälp av buffertar som står i proportion mot prognoser av likviditetsbehov på kort och lång sikt. Likviditetsbehov på kort sikt hanteras genom att hålla en tillräcklig kassa i form av banktillgodohavanden. Likviditetsbehov på lång sikt hanteras genom att en tillräckligt hög andel av företagets tillgångar består av likvida värdepapper.

Företaget mäter och följer upp likviditetsrisk med hjälp av likviditetsriskkvoter. Kvoten för likviditetsrisk på kort sikt baseras

på banktillgodohavanden, in- och utflöden. Likviditetsrisken på lång sikt mäter andelen likvida tillgångar i relation till företaget försäkringstekniska avsättningar. Per 2021-12-31 var andelen likvida tillgångar 92,3% (92,2%).

För att hantera risken att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering placeras tillgångarna i huvudsak i värdepapper med god likviditet. För derivat har handel i huvudsak skett i marknader med god likviditet, varför likviditetsrisken bedöms vara låg.

Företagets likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbildningen.

Företagets likviditetsexponering med avseende på återstående löptider på finansiella skulder framgår av tabellen nedan. Tabellen visar odiskonterade nominella värden.

2021	Återstående löptider						Summa
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid		
Likviditetsexponering Finansiella skulder, Mkr							
Derivat	-	16	2	-	-	17	
Andra finansiella skulder	-	5	-	-	-	5	
Summa balansräkning	-	21	2	-	-	23	
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	
Summa	-	21	2	-	-	23	

2020	Återstående löptider						Summa
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid		
Likviditetsrisker, Mkr							
Derivat	-	9	-	-	-	9	
Andra finansiella skulder	-	15	-	-	-	15	
Summa balansräkning	-	24	-	-	-	24	
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	
Summa	-	24	-	-	-	24	

För upplysningar om förväntade löptider, se not Förväntade återvinningstidpunkter.

Verksamhetsrisker

Med verksamhetsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i företagets omvärld, interna miljö eller till följd av strategiska, affärsrelaterade eller operativa beslut. Verksamhetsrisk delas in i underkategorierna affärsrisk och operativ risk.

Affärsrisk

Affärsrisk avser risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av strategiska och affärsrelaterade beslut eller händelser utanför företagets direkta kontroll. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar. Affärsrisk delas in i omvärldsrisk (händelser utanför företagets direkta kontroll) och beslutsrisk (att strategiska och affärsrelaterade beslut baseras på otillräckliga underlag och analyser).

Operativ risk

Med operativ risk avses risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i den löpande verksamhetens genomförande, som uppstår till följd av processer, system eller människor.

Hantering av verksamhetsrisker

En grundläggande princip inom företaget är att risk tas medvetet och att riskhanteringen är en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Riskhanteringen i företaget sker därför systematiskt både i verksamhetsprocesserna (löpande verksamheten) som i affärsplanering samt inför beslut om väsentliga förändringar.

Vid riskidentifiering är utgångspunkten verksamhetens mål, en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning, informationsklassning samt incidenter. Omvärldsanalysen ska innefatta bevakning av nya riskområden.

Riskhanteringsprocessen för verksamhetsrisk följer i allt väsentligt den process som beskrivs under rubrik "Riskhanteringsprocessen". Rapportering av verksamhetsrisker sker två gånger per år till vd och styrelse i den riskrapport som sammanställs av riskhanteringsfunktionen.

Kontinuitetsplanering

Om händelser inträffar trots att riskreducerande åtgärder har vidtagits begränsas konsekvensen av dessa händelser med hjälp av kontinuitetsplaner och krisberedskap. Kris och kontinuitetsplaner är upprättade inom företaget och övas i syfte att kunna hantera en eventuell krissituation och begränsa effekterna av negativa händelser. Styrelsens övergripande mål och krav när det gäller kontinuitetshantering tydliggörs i interna regelverk.

Incidenthantering

Incidenter rapporteras av alla medarbetare, åtgärder dokumenteras och följs upp. Rapporterade incidenter kategoriseras och värderas.

Kapitalhantering

I kapitalhanteringspolicyn fastställer styrelsen de övergripande principerna för kapitalhantering och likviditetshandling i KPA Tjänstepension. Policyn utgör styrelsens verktyg för styrning av företaget med avseende på härledning och hantering av kapitalbas och likviditetsriskhantering.

Policyn säkerställer att företaget är ändamålsenligt kapitaliserat för att vid varje tidpunkt klara den dagliga driften, täcka risker och åtaganden i verksamheten. Kapitalhanteringsprocessen ska vara samordnad med affärsplanering, egen risk- och solvensbedömning samt riskhanteringssystem för företaget.

Kapitalhanteringen ska vara ändamålsenlig för styrning och måluppfyllnad, samt uppfylla alla gällande regelverkskrav. Kapitalhanteringen ska vara i enlighet med egen risk- och solvensbedömning och gällande affärsplaner för företaget.

Mål för kapitalisering

Företaget har ej ett definierat kapitalmål.

Kapitalbas

I företagets kapitalbas ska det ingå aktiekapital, överkursfond, konsolideringsfond, balanserat resultat, årets resultat och obeskattade reserver samt avdragsposter.

Aktuell kapitalsituation

Företaget har under 2021 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för den treåriga affärsplaneringsperioden 2022 till 2024. Det övergripande syftet med den egna risk- och solvensbedömningen är att utifrån företagets strategier, affärsplaner och exponeringar bedöma företagets solvensbehov samt säkerställa att företaget klarar att möta riskerna och det regulatoriska kapitalkravet.

Den egna risk- och solvensbedömningen visar att KPA Tjänstepension har en stabil finansiell situation och är tillräckligt kapitaliserat för att genomföra sin affärsplan.

För kvantitativa upplysningar se avsnitt femårsöversikt.

Not 3. Premieinkomst

Mkr	2021	2020
Inbetalda och tillgodoförda tjänstegruppförsäkringspremier, engångspremie	77	81
Premieskatt	-33	-35
Premieinkomst	45	46
Premier för avgiven återförsäkring	0	0
Premiereduktion	296	277
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	340	323

Not 4. Kapitalavkastning, intäkter

Mkr	2021	2020
Utdelning på aktier och andelar	35	26
Ränteintäkter m m		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	15	8
Övriga ränteintäkter	0	0
varav från finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade via resultaträkningen ¹⁾		0
Valutakursvinster, netto	57	-
Realisationsvinster, netto		
Aktier och andelar	168	77
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5	20
Summa	281	132

¹⁾ Räntor enligt effektivräntemetoden avseende finansiella tillgångar, lämnas från och med år 2021 i not 11 Nettoresultat per kategori av finansiella instrument.

Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar

Mkr	2021	2020
Aktier och andelar, netto	226	97
Summa	226	97

Not 6. Utbetalda försäkringsersättningar

Mkr	2021	2020
Utbetalda försäkringsersättningar	-267	-309
Skaderegleringskostnader	-16	-13
Summa	-283	-323

Not 7. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar

Mkr	2021	2020
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar		
Livförsäkringsavsättningar ¹⁾	26	40
Summa	26	40

¹⁾ Jämförelseperioden har räknats om p g a byte av redovisningsprincip, se not 1 Redovisningsprinciper och not 39 Effekter av ändrade redovisningsprinciper.

Not 8. Driftskostnader

Mkr	2021	2020
Anskaffningskostnader	-1	-1
Administrationskostnader	-28	-24
Summa	-29	-25
Övriga driftskostnader		
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-16	-13
Kostnader för kapitalförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-7	-6
Summa	-22	-19
Summa driftskostnader	-51	-44

Totala driftskostnader uppdelade på kostnadslag	2021	2020
Personalkostnader	-37	-29
Lokalkostnader	-3	-2
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-11	-13
Driftskostnader	-51	-44

Tkr	2021	2020
Arvode till revisorer		
Ernst & Young AB		
Revisionsuppdrag ¹⁾	-430	-100
Övriga tjänster	-	-93
KPMG AB		
Övriga tjänster	-	-50
Summa	-430	-243

¹⁾Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och vd:s förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagens revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Not 9. Kapitalavkastning, kostnader

Mkr	2021	2020
Kapitalförvaltningskostnader	-8	-7
Räntekostnader m m	0	0
varav från finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade via resultaträkningen ¹⁾		0
Valutakursförluster, netto	-	-71
Summa	-8	-78

¹⁾Räntor enligt effektivräntemetoden avseende finansiella skulder, lämnas från och med år 2021 i not 11 Nettoresultat per kategori av finansiella instrument.

Not 10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Mkr	2021	2020
Obligationer och andra räntebärande värdepapper, netto	-12	-4
Summa	-12	-4

Not 11. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

2021, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde	Summa
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa		
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	-	508	508	-	508
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	9	9	-	9
Utlåning till kreditinstitut	-	0	0	-	0
Övriga fordringar	-	0	0	0	0
Kassa och bank	-	0	0	-	0
Summa	-	518	518	0	518
Finansiella skulder					
Derivat, netto	-25	-	-25	-	-25
Övriga skulder	-	-	-	0	0
Summa	-25	-	-25	0	-25
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-25	518	493	0	493
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar				0	
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder				0	

2020, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål				
Finansiella tillgångar						
Aktier och andelar	63	-	-	-	-	63
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	21	-	-	-	-	21
Utlåning till kreditinstitut	-	-	0	-	-	0
Derivat, netto	-	69	-	-	-	69
Övriga fordringar	-	-	0	-	-	0
Kassa och bank	-	-	-2	-	-	-2
Summa	84	69	-2	-	-	152
Finansiella skulder						
Övriga skulder	-	-	-	0	0	0
Summa	-	-	-	0	0	0
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	84	69	-2	0	0	152

Not 12. Skatter

Mkr	2021	2020
Skatt på årets resultat		
Aktuell skattekostnad ¹⁾	-23	-20
varav inkomstskatt	-21	-21
varav kupongskatt	-2	-2
varav byte av redovisningsprincip	-	2
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	-55	-10
Summa	-78	-30
Aktuell skattekostnad avseende inkomstskatt och kupongskatt		
Periodens skattekostnad	-21	-21
Kupongskatt	-2	-2
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	0	-
Justering av skattekostnad hänförlig till byte av redovisningsprincip	-	2
	-23	20
Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt		
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader andra finansiella placeringstillgångar	-55	0
Uppskjuten skatt avseende förändring i skattesats	-	0
Uppskjuten skatt avseende utnyttjade underskottsavdrag	-	-11
Uppskjuten skatt avseende övriga temporära skillnader	0	0
Summa	-55	-10
Skatt avseende inkomstskatt		
Aktuell skatt avseende inkomstskatt ¹⁾	-23	-20
Uppskjuten skatt	-55	-10
Summa	-78	-30
Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt		
Resultat före skatt	380	145
Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet	380	145
Skatt enligt gällande skattesats, 20,6% (21,4%)	-78	-33
Skatteeffekt kupongskatt	-2	-2
Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter	-12	0
Skatteeffekt hänförlig till tidigare år samt ändrade skattesatser ²⁾	0	0
Skatteeffekt hänförlig till avräkning av utländsk skatt	3	3
Skatteeffekt hänförlig till byte av redovisningsprincip	12	-
Summa	-78	-30
Effektiv skatt	-20,5%	-20,6%

¹⁾ Jämförelseperioden har räknats om pga byte av redovisningsprincip, se not 1 Redovisningsprinciper och not 39 Effekter av ändrade redovisningsprinciper.

²⁾ I juni 2018 beslutades att bolagsskatten skulle sänkas och att sänkningen skulle ske stegvis. För åren 2019-2020 sänktes bolagsskatten till 21,4 procent och för åren 2021 och framåt är bolagsskatten sänkt till 20,6 procent. Dock finns det särskilda regler för periodiseringsfonder. Återföring av existerande periodiseringsfonder 2021 ska räknas upp för att balansera den lägre skattesatsen. Återföringen sker till mellan 100 och 106 procent av avdraget, beroende på vilket år periodiseringsfonden avsattes och vilket år den upplöses.

Not 13. Andra immateriella tillgångar

Mkr	Internt	Separat	Internt	Separat	Summa immateriella tillgångar	
	upparbetat	förvärvat	upparbetat	förvärvat	2021	2020
	2021		2020			
Akkumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	2	-	-	-	2	-
Investeringar	5	-	2	-	5	2
Utgående balans	6	-	2	-	6	2
Akkumulerade avskrivningar						
Ingående balans	-	-	-	-	-	-
Årets avskrivningar	0	-	-	-	0	-
Utgående balans	0	-	-	-	0	-
Redovisade värden						
Årets avskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen	6	-	2	-	6	2
Driftskostnader	0	-	-	-	0	-

Avskrivningstider		
Typ av immateriell tillgång	Nyttjande period	Avskrivningsmetod
Internt upparbetat - IT-system	10 år	Linjär
Internt upparbetat – Tjänstepensionsreglering	5 år	Linjär

Under 2021 har 1 (0) miljoner kronor kostnadsförts avseende utgifter för forskning, samt 4 (2) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling.

Not 14. Aktier och andelar i koncernföretag och intresseföretag

Moderföretag (ej konsoliderade dotterföretag), Mkr	Eget kapital 2021	Resultat 2021	Organisationsnummer	Antal	Kapitalandel i %	Bokfört värde 2021	Bokfört värde 2020
KPA Tjänstepensionsförsäkring (publ)			516401-6544	300 000	100	344	344

Ovanstående dotterföretag konsolideras ej på grund av utdelningsförbud. Hela överskottet i dotterföretaget tillfaller försäkringstagarna i form av återbäring och kan således inte disponeras av moderföretaget.

Verkligt värde anses därför motsvaras av bokfört värde.

Mkr	2021	2020
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	344	344
Utgående balans	344	344
Akkumulerade nedskrivningar		
Ingående balans	-	-
Utgående balans	-	-
Bokfört värde 31 december 2021	344	344

Koncernföretag	Säte	Kapitalandel i %	
		2021	2020
KPA Tjänstepensionsförsäkring (publ)	Stockholm	100	100
Kungsbrohus Holding AB	Stockholm	70	70
Litreb III AB	Göteborg	100	100
Stopstorp KB	Stockholm	100	100
KB Sandspridaren	Stockholm	100	100
Fastighets KB Mariaporten	Göteborg	100	100
Hysesbostäder Sköndal KB	Göteborg	100	100
Fastighets KB Spårvagnen	Stockholm	100	100
Fastighets KB Sejen	Stockholm	100	100
Fastighets KB Lommanian	Stockholm	100	100
Hysesbostäder i Pålsjö KB	Stockholm	100	100
Fastighets KB Limhamns Sjöstad	Stockholm	100	100
KPA Pension Specialplaceringar AB	Stockholm	100	100
Intresseföretag			
Sinoma Fastighets AB	Stockholm	23	23

Innehav som ägs via KPA Tjänstepensionsförsäkring konsolideras inte.

"Vidare har KPA Tjänstepensionsförsäkring ett innehav i AIPP Folksam Europe II KB. Detta innehav utgör ett ägarintresse (då KPA Tjänstepensionsförsäkring innehar 32,26% (32,26%) av kapitalet i AIPP Folksam Europe II KB) men redovisas inte som ett intresseföretag eftersom betydande inflytande saknas."

Not 15. Aktier och andelar

Mkr	2021	2020
Svenska och utländska		
Anskaffningsvärde	966	1 004
Verkligt värde	1 785	1 521
varav:		
Noterade aktier	1 785	1 521
Onoterade aktier	0	0

Not 16. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Mkr	2021	2020
Upplupet anskaffningsvärde		
Svenska staten	516	517
Svenska bostadsinstitut	1 248	1 302
Svenska kommuner	280	553
Övriga svenska emittenter	349	329
Övriga utländska emittenter	288	70
Summa	2 681	2 771
varav:		
Noterade	2 681	2 771
Verkligt värde		
Svenska staten	541	529
Svenska bostadsinstitut	1 246	1 317
Svenska kommuner	281	557
Övriga svenska emittenter	350	333
Övriga utländska emittenter	288	71
Summa bokfört värde	2 706	2 808
varav:		
Noterade	2 706	2 808
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	165	179
Negativ skillnad till följd av att bokfört värde understiger nominella värden	-3	-

Not 17. Utlåning kreditinstitut

Mkr	2021	2020
Bokfört värde		
Upplupet anskaffningsvärde		
Kreditinstitut Sverige	-	0
Kreditinstitut inom EU	-	5
Summa	-	5
Verkligt värde		
Kreditinstitut Sverige	1	-
Kreditinstitut inom EU	13	-
Summa	14	-
Summa bokfört värde	14	5
Upplupet anskaffningsvärde för tillgångar bokförda till verkligt värde	14	-
Verkligt värde för tillgångar bokförda till upplupet anskaffningsvärde	-	5

Posten avser kontantsäkerheter.

Not 18. Derivat

Mkr	2021	2020
Derivatinstrument med positiva värden		
Verkligt värde		
Ränteswappar	1	-
Ränteterminer	0	-
Valuteterminer	0	17
Summa	1	17

Derivatinstrument med negativa värden		
Verkligt värde		
Aktieterminer	0	-
Ränteswappar	2	-
Ränteterminer	0	0
Valuteterminer	15	9
Summa	17	9

Nominellt belopp/återstående kontraktsenlig löptid, Mkr	2021	2020
Derivat med positiva värden		
Under 1 år		
Ränteswappar	140	-
Ränteterminer	7	-
Valuteterminer	80	386
Summa	227	386
1-5 år		
Ränteswappar	101	140
Summa	101	140

Nominellt belopp/återstående kontraktsenlig löptid, Mkr	2021	2020
Derivatinstrument med negativa värden		
Under 1 år		
Aktieterminer	0	-
Ränteterminer	143	298
Valuteterminer	333	158
Summa	476	456
1-5 år		
Ränteswappar	338	124
Summa	338	124
Över 5 år		
Ränteswappar	36	-
Summa	36	-

Not 19. Upplysningar om kvittning

Företaget har ISDA avtal för OTC derivatavtal. Detta avtal ger parterna en kvittningsrätt av marknadsvärdet på skulder mot marknadsvärdet på fordringarna på motparten i fall av allvarligt betalningsfallissemang. Vidare har företaget i flera fall CSA avtal som kräver den ena parten i derivatavtalet ska ställa säkerhet till den andra om marknadsvärdet på en skuldposition överstiger en överenskommen nivå under en överenskommen tidsperiod.

2021, Mkr		Brutto- belopp	Kvittning i balans- räkningen	Redovisat belopp	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen			Netto- belopp
					Finansiella instrument	Erhållen/ Erlagd säkerhet värde- papper	Erhållen/ Erlagd kontant säkerhet	
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	1	-	1	-1	-	-	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	17	-	17	-1	-1	-9	6
2020, Mkr								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	17	-	17	-9	-	-	8
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	9	-	9	-9	0	-	-

Not 20. Övriga fordringar

Mkr	2021	2020
Fordringar på koncernföretag som ej konsolideras	0	0
Sålda ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	1	18
Övriga fordringar	4	4
Summa	5	22

Not 21. Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Mkr, 2021	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivåindelning verkligt värde		
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa				Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar									
Aktier och andelar	-	1 785	1 785	-	1 785	1 785	1 785	-	0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	2 706	2 706	-	2 706	2 706	2 706	-	-
Utlåning till kreditinstitut	-	14	14	-	14	14	14	-	-
Derivat	1	-	1	-	1	1	0	1	-
Övriga fordringar	-	1	1	0	1	1	1	-	-
Kassa och bank	-	88	88	71	159	159	88	-	-
Upplupna räntetäckter	0	9	9	-	9	9	9	0	-
Summa finansiella tillgångar	1	4 603	4 604	71	4 675	4 675	4 603	1	0
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	-	-	344	344	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	12	12	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	356	356	-	-	-
Summa tillgångar	1	4 603	4 604	71	5 031	5 031	4 603	1	0
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	0	0	0	-	-	-
Derivat	17	-	17	-	17	17	0	17	-
Övriga skulder	-	-	-	5	5	5	-	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	0	0	0	-	-	-
Summa finansiella skulder	17	-	17	5	23	23	0	17	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	1 704	1 704	-	-	-
Summa skulder	17	-	17	5	1 727	1 727	0	17	-

Not 21. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Mkr, 2020	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivåindelning verkligt värde			Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument verkligt värde ¹⁾	
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål					Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPPI ²⁾	Andra finansiella tillgångar ³⁾
Tillgångar											
Aktier och andelar	1 521	-	-	-	1 521	1 521	1 521	-	0	-	1 521
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 808	-	-	-	2 808	2 808	2 808	-	-	-	2 808
Utlåning till kreditinstitut	-	-	5	-	5	5	-	-	-	-	5
Derivat	-	17	-	-	17	17	-	17	-	-	17
Övriga fordringar	-	-	18	-	18	18	-	-	-	0	18
Kassa och bank	-	-	106	-	106	106	-	-	-	38	68
Upplupna ränteutgifter	10	0	-	-	10	10	10	0	-	-	10
Summa finansiella tillgångar	4 339	17	129	-	4 485	4 485	4 339	17	0	38	4 447
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	-	-	344	344	-	-	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar ⁴⁾	-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	350	350	-	-	-	-	-
Summa tillgångar	4 339	17	129	-	4 835	4 835	4 339	17	0	-	-
Skulder											
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	0	0	0	-	-	-	-	-
Derivat	-	9	-	-	9	9	0	9	-	-	-
Övriga skulder	-	-	-	14	14	14	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	-	9	-	15	24	24	0	9	-	-	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	2 002	2 002	-	-	-	-	-
Summa skulder	-	9	-	15	2 026	2 026	0	9	-	-	-

¹⁾ Företaget har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9, som medges via tillägg till IFRS 4, fram till 31 december 2021 då byte av redovisningsprinciper till IFRS 9 genomfördes, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar lämnas för finansiella tillgångar och avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket.

²⁾ Avser finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t ex övriga fordringar och banktillgodohavanden för t ex leverantörsbetalningar. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

³⁾ Andra finansiella tillgångar avser alla andra finansiella tillgångar som inte hänförs till kategorin finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden. Tillgångarna värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

⁴⁾ Övriga icke finansiella tillgångar och Icke finansiella skulder har räknats om p g a byte av redovisningsprincip.

Not 21. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om finansiella instruments verkliga värden

I ovanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Inga betydande överföringar mellan nivå 1, 2 och 3 har skett under året.

Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde

Bokfört värde för finansiella tillgångar och skulder, klassificerade till upplupet anskaffningsvärde, anses reflektera det verkliga värdet. Finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde avser betalningsmedel hänförliga till kassa och bank samt kortfristiga finansiella fordringar och skulder.

Värderingsprocessen för finansiella instrument

Verkliga värden för finansiella tillgångar och skulder som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade priser. För övriga finansiella instrument använder sig företaget av andra värderingstekniker. Finansiella instrument där handeln inte är frekvent och det verkliga värdet därför mindre objektivt, krävs i varierande utsträckning att företaget gör bedömningar beroende på likviditet, koncentrationer, osäkerheter beträffande marknadsfaktorer, prisantaganden och andra risker som påverkar ett specifikt instrument.

Företaget har ett värderingsforum för att uppfylla intern kontroll med hänsyn till finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Värderingsforum, där CFO är beslutande, har övergripande ansvar för att kontrollera alla väsentliga värderingar till verkligt värde.

Värderingsforum hålls kvartalsvis för att analysera väsentliga ej observerbara indata och justeringar i värderingar. Om tredjepartsinformation används vid värdering utvärderas om informationen uppfyller kraven enligt IFRS, inklusive i vilken nivå i verkligtvärdehierarkin som innehavet ska kategoriseras.

Värderingsforumets huvuduppgift är att fastställa värderingsramverket för samtliga finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Detta innefattar en värderingsinstruktion som är gemensam för samtliga försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag. Väsentliga värderingsfrågor rapporteras till Revisionskommittén.

Företaget har ett flertal kontroller för att säkerställa korrekt värdering för finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Det inbegriper bland annat oberoende kontroller av priser, uppföljning av avkastning mot index mm.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (till exempel courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs. Sådana instrument återfinns på balansposterna aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper. Den största delen av företagens finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Not 22. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företags-specifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument; derivat, obligationer och onoterade innehav av aktier vilka redovisas i balansposten aktier och andelar.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

För innehav i onoterade aktier, främst riskkapitalbolag, ska värderingen i första hand följa IPEVCs principer (International Private Equity and Venture Capital) eller likvärdiga värderingsprinciper och ska i första hand vara baserat på tillgängliga marknadspriser, men även andra värderingsmetoder som till exempel diskonterat kassaflöde, substansvärdemetoden, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering används. Generellt gäller att innehaven ska uppvisa verkligt värde med beaktande av försiktighet och konsekvens i värderingen. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

Verkligt värde för så kallade fond-i-fond ska fastställas utifrån underlag erhållet från extern part utsedd av fond i fondförvaltaren. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssätts. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

För instrument utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper utan officiell handel marknadsvärderas med hjälp av en yieldkurva baserad på Stibor (för löptider upp till 9 månader) respektive swapräntor (för löptider över 1 år) samt en marknadsmässig justering med en för respektive värdepapper bedömd rimlig creditspread.

Derivat

Börshandlade ränteterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Valuteterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för aktuell valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid. Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Värderingstekniker och väsentliga indata för innehav tillhörande nivå 2

KPA Tjänstepension har innehav i valutaterminer och swappar vilka hänförs till värderingskategori 2.

Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot svenska kronor för aktuell valuta och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid.

Swappar värderas med hjälp av yieldkurvor.

Värderingstekniker och väsentliga ej observerbara indata för innehav tillhörande nivå 3

Till nivå 3 hänförs andelar i investeringsfonder. KPA Tjänstepensions innehav i investeringsfonder avser private equity. Fonderna värderas med alternativ värderingsmetod för vilka observerbara indata inte finns tillgänglig. För innehav i fondandelar i nivå 3 redovisas ingen känslighetsanalys. Anledningen är att värderingen utförs av extern part.

Not 22. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

Mkr	2021			2020		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar						
Andra immateriella tillgångar	-	6	6	-	2	2
Aktier och andelar i koncernföretag	-	344	344	-	344	344
Aktier och andelar	250	1 535	1 785	259	1 262	1 521
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	334	2 372	2 706	213	2 594	2 808
Utlåning till kreditinstitut	14	-	14	5	-	5
Derivat	0	1	1	17	0	17
Fordringar avseende direkt försäkring	1	-	1	1	-	1
Aktuell skattefordran ¹⁾	1	-	1	-	-	-
Övriga fordringar	5	-	5	22	-	22
Kassa och bank	159	-	159	106	-	106
Upplupna ränte- och hyresintäkter	9	-	9	10	-	10
Summa tillgångar	773	4 258	5 031	633	4 202	4 835
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar						
Livförsäkringsavsättning ¹⁾	50	270	320	53	292	345
Oreglerade skador	108	17	125	122	35	157
Återbäring och rabatter	296	789	1 085	277	1 104	1 381
Aktuell skatteskuld ¹⁾	4	-	4	4	-	4
Uppskjuten skatteskuld	-	170	170	-	116	116
Skulder till kreditinstitut	0	-	0	0	-	0
Derivat	16	2	17	9	-	9
Övriga skulder	5	-	5	15	-	15
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1	-	1	0	-	0
Summa skulder och avsättningar	480	1 248	1 727	480	1 547	2 027

¹⁾ Jämförelseperioden har räknats om p g a byte av redovisningsprincip, se not 1 Redovisningsprinciper och not 39 Effekter av ändrade redovisningsprinciper.

Not 23. Aktiekapital

	2021	2020
Antal aktier	72	72
Kvotvärde, kronor	10 000	10 000

Not 24. Obeskattade reserver

Mkr	Periodiseringsfond	Säkerhetsreserv	Totalt
Ingående balans 2020			
Avsättning	35	-	35
Utgående balans 2020	35	-	35
Ingående balans 2021			
Avsättning	58	136	194
Utgående balans 2021	93	136	229
Periodiseringsfond			
Avsättning 2020	-	35	35
Avsättning 2021	-	58	-
Summa	-	93	35

Not 25. Livförsäkringsavsättning

Mkr	2021	2020
Ingående balans enligt fastställd balansräkning	405	455
Effekt av byte av redovisningsprincip ¹⁾	-60	-70
Justerad ingående balans	345	385
Frigjort dödsfallskapital	-51	-61
Effekt av ändrad diskonteringsränta ²⁾	8	-5
Effekt av byte av redovisningsprincip	4	10
Effekt av ny metod för diskonteringsränta ³⁾	-3	-
Prisbasbeloppet förändring	4	2
Frigjorda belastningar	-2	-5
Beståndsförändring	14	19
Utgående balans	320	345

¹⁾ Jämförelseperioden har räknats om p g a byte av redovisningsprincip, se not 1 Redovisningsprinciper avsnitt 2.4.2.1 och not 39 Effekter av ändrade redovisningsprinciper.

²⁾ Inkluderar effekt av ändrat värdesäkringsantagande.

³⁾ KPA Tjänstepension har från och med 31 december 2021 ändrat antagande om aktsam räntesats vilket ger påverkan på den diskonteringsränta som används vid värdering av beräkning av livförsäkringsavsättningen. Se not 1, Redovisningsprinciper avsnitt 2.4.2.2.

Ränteantagande

Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag) som är av aktsam karaktär. Den aktsamma diskonteringsräntan beräknas utgående från marknadsräntor för ränteswappar på balansdagen, där marknadsnoteringarna justeras för kreditrisk genom ett avdrag om 15 baspunkter, samt på en modellerad långsiktig terminsränta (UFR). Marknadsräntorna ges full vikt upp till tio år, varefter de fasas ut linjärt upp till tjugo års löptid. Negativa marknadsnoteringar efter justering för kreditrisk tillåts. Därefter ska räntekurvan fullt ut konvergera mot den långsiktiga terminsräntan (UFR). Metoden bakom bestämningen av UFR nivå är förenlig med Eiopas metodik för beräkning av UFR. Anpassning till denna metodik sker dock gradvis till utgången av 2026 på så sätt att UFR nivån vid utgången av 2021 är 4,2 procent och ändras successivt till den nivån som gäller år 2026.

Dödlighetsantaganden

KPA Tjänstepension tillämpar aktsamma antaganden om dödlighet. Antagandena motsvarar aktuell erfarenhet inom KPA Tjänstepension.

Driftkostnadsantagande

En kostnad som är proportionell mot inbetald premie och denna kostnad motsvarar aktuell erfarenhet inom KPA Tjänstepension. Driftkostnadsantagande bestäms som en procentsats på avsättningarna.

Not 26. Oreglerade skador

Mkr	2021	Förändring	2020
Avsättning för fastställda skador	22	4	18
Avsättning för icke fastställda skador *	87	-31	118
Skadebehandlingsreserv	16	-4	20
Avsättning för oreglerade skador	125	-32	157

* Varav IBNR 52 (49) miljoner kronor.

Avsättningen till icke fastställda skador sker utifrån statistik om inträffade skador under de föregående tre åren. Beloppet diskonteras inte.

Not 27. Återbäring och rabatter

Mkr	2021	2020
Ingående balans	1 381	1 658
Årets upplösning av tilldelad återbäring	-296	-277
Utgående balans	1 085	1 381

Fond för tilldelad återbäring används bl.a. för att finansiera framtida premier.

Not 28. Uppskjuten skatt

Mkr	2021	2020
Uppskjutna skattefordringar (-) och skulder (+)		
Immateriella tillgångar	0	0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5	8
Aktier och andelar	169	106
Derivat	-3	2
Summa	170	116

Samtliga förändringar mellan åren i posten uppskjuten skatt har redovisats som uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt i resultaträkningen.

Not 29. Skulder till kreditinstitut

Mkr	2021	2020
Kreditinstitut Sverige	0	0
Summa	0	0

Not 30. Övriga skulder

Mkr	2021	2020
Skulder till koncernföretag som ej konsolideras	2	3
Skulder till övriga närstående företag	2	2
Leverantörsskulder	0	0
Köpta ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	0	10
Summa	5	15

Not 31. Ställda säkerheter

Mkr	2021	2020
Övriga ställda säkerheter (bokfört värde)		
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar		
Aktier och andelar	1 785	1 521
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 631	2 743
Derivat	-16	8
Kassa och bank	88	76
Upplupna räntor och hyresintäkter	9	10
	4 497	4 358
För andras räkning pantsatta tillgångar		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	75	64
Likvida medel	14	5
Totalt ställda säkerheter	4 586	4 427

Ställda säkerheter

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. KPA Tjänstepension har rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som tillgångarna enligt Försäkringsrörelselagen överstiger de åtaganden som företaget har mot försäkringstagarna. De försäkringstekniska åtagandena uppgår till 1 529 (1 883).

För andras räkning pantsatta tillgångar avser obligationer och likvida medel pantsatta för positioner i börshandlade derivat.

Pantsättning är ett krav från clearinginstituten och således en förutsättning för handel.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser också likvida medel pantsatta för positioner i OTC-derivat. Pantsättningen avser reglering av realiserat resultat och regleras via med motparterna ingångna ISDA-avtal.

Säkerheter har ställts i enlighet med clearinginstitutens angivna marginalsäkerhetskrav.

Not 32. Eventualförpliktelser

Mkr	2021	2020
Eventualförpliktelser	-	-

Not 33. Upplysningar om närstående

Närstående parter

Noten innehåller beskrivningar av transaktioner och utestående mellanhavanden inklusive åtaganden mellan KPA Tjänstepension och närstående enligt definitionen i IAS 24, Upplysningar om närstående.

KPA Tjänstepension betraktar följande juridiska och fysiska personer som närstående enligt denna definition:

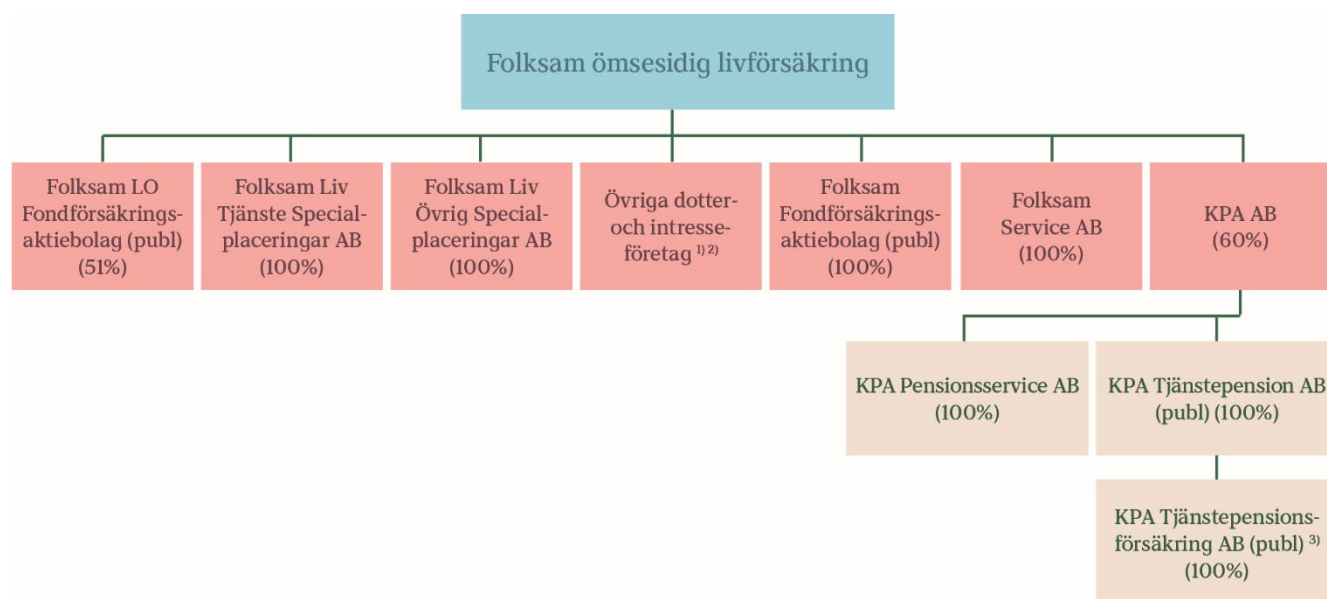
- Samtliga företag i Folksam (Folksam Sak-koncernen samt Folksam Liv-koncernen inklusive KPA Pension)
- Nyckelpersoner i ledande ställning¹⁾
- Nyckelpersoners nära familjemedlemmar
- Samtliga företag i SKR-koncernen
- Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Företag eller fysiska personer anses inte vara närstående enbart på grund av normala kund- eller affärskontakter på marknadsmässiga villkor. Som närstående räknas inte de organisationer som har styrelserepresentation i företag i Folksamgruppen. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkringstagarna.

¹⁾ Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysningar lämnas i not 34. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Bolagsstruktur i Folksam

Folksam består av två koncerner. Folksam Liv-koncernen inklusive KPA Pension och Folksam Sak-koncernen. Bilden nedan visar legal struktur för Folksam Liv-koncernen. Detaljerad redovisning av samtliga Folksam Sak-koncernföretag finns i Folksam ömsesidig sakförsäkrings årsredovisning och detaljerad redovisning av samtliga Folksam Liv-koncernföretag finns i Folksam ömsesidig livförsäkrings årsredovisning. Årsredovisningarna finns på www.folksam.se.

¹⁾ Detaljerad redovisning av intresseföretag finns i not 19-20 i årsredovisning för Folksam Liv.

²⁾ Detaljerad redovisning av dotterföretag finns i not 18 i årsredovisning för Folksam Liv.

³⁾ Detaljerad redovisning av dotter- och intresseföretag finns i not 16-17 i årsredovisning för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring).

Not 33. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om hur transaktioner, mellan-havanden samt åtaganden ingås och följs upp

Varje år beslutar styrelsen om en affärsplan som bland annat beskriver ekonomiska mål och nyttjandet av gemensamma resurser. Vid ska regelbundet under året informera styrelsen om prognos och utfall av affärsplan. Principiella avvikelser från beslutad affärsplan ska godkännas av styrelsen. I samband med årsbokslutet ska den slutliga fördelningen av kostnader mellan företagen beslutas av styrelsen.

Gemensam operativ organisation

Folksam Liv-koncernen tillsammans med Folksam Sak-koncernen bedriver sin verksamhet i samverkan med en till stor del gemensam operativ organisation samt delvis gemensam infrastruktur (IT, inventarier mm). Beskriven samverkan gäller de företag som namnges i bilden ovan, ej namngivna företag i kategorin Övriga dotter- och intresseföretag ingår inte.

En central del av samverkan mellan Folksam Liv- och Sak koncernen är de gemensamma personalresurserna, i form av tillikaanställning. Utgångspunkten är att de samlade personalresurserna över tid ska vara lämpligt dimensionerade för att kostnadseffektivt kunna tillgodose personalbehovet för moder- och dotterföretag i båda koncernerna. Även Konsumentkooperationens pensionsstiftelse har tillikaanställd personal. Tillikaanställningen medför att företagen som delar operativ organisation inte köper och säljer tjänster som tillhandahålls av den tillikaanställda personalen, annat än i undantagsfall där det är särskilt motiverat. Istället tillämpas fördelning av kostnader enligt principerna som beskrivs i avsnitt *Principer för kostnadsfördelning* nedan.

Gemensamma inköp

Mot bakgrund av den samverkan som bedrivs mellan koncernerna kan även inköp samordnas. Inköp till fler än ett företag ska som huvudregel ingås med Folksam Liv, Folksam Sak respektive KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring) som part och inköpsföretag för respektive berörd koncern. Avtal kan ingås separat för varje inköpsföretag eller i ett för dessa företag gemensamt avtal. Vid inköp som uppgår till högst 20 miljoner kronor får dock Folksam Sak vara inköpsföretag för hela Folksamgruppen. Härutöver kan undantag få förekomma om det föreligger särskilda omständigheter som motiverar ett avsteg från huvudregeln.

Kostnader för gemensamma inköp lyder under de generella principer som beskrivs i avsnitt *Principer för kostnadsfördelning* nedan.

Principer för kostnadsfördelning

Respektive företag, verksamhetsgren och produkt ska bära sina direkt eller indirekt hänförliga driftskostnader kopplade till den gemensamma operativa organisationen samt gemensam infrastruktur. Grundprincipen vid kostnadsfördelningen är att respektive företag ska belastas med de kostnader som uppstår baserat på faktiskt nyttjande, om inte en annan fördelning är särskilt motiverad i det enskilda fallet.

Den kostnadsfördelning som överenskommit på övergripande nivå operationaliseras genom att interna överenskommelser upprättas mellan enhet och företag inom ramen för budgetprocessen. Överenskommelserna dokumenteras och innehåller specifikation per avdelning/kostnadsställe, samt uppgifter om hur uppföljning ska utföras. Fördelning per företag sker sedan i varje månadsbokslut, utifrån procentuell andel av månadsvis utfall på kostnadsställe eller ordernummer.

Fördelade kostnader och mottagna kostnader

Kostnader som fördelas mellan företagen inom Folksam består bland annat av personalkostnader, lokalkostnader, inventarier, marknadsförings- och försäljningskostnader, IT-kostnader såsom datautrustning, drift, utveckling av system. Dessutom fördelas skadehanteringskostnader och andra försäkringsadministrativa kostnader samt kapitalförvaltningskostnader. I det avlämnande företaget uppstår en koncernintern intäkt och i det mottagande företaget uppstår en koncernintern kostnad. Både intäkten och kostnaden redovisas under raden Driftskostnader i resultaträkningen. I samband med kostnadsfördelningen uppstår en koncernintern fordran och en koncernintern skuld mellan företagen inom Folksam.

Pensionsvalet PV

KPA Pensionsservice administrerar de individuella pensionsvalen för anställda inom den kommunala och kooperativa sektorn via valcentralstjänsten Pensionsvalet PV. Pensionsvalet PV förmedlar pensionspremier för flertalet pensionsavtal till valbara försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, dessutom hanterar Pensionsvalet PV premier för tjänstegrupplivförsäkringen. Förutom förmedling av premier hanterar Pensionsvalet PV även utbetalningar, värdebesked och övrig förmedlingsadministration. Pensionsvalet PV är ett så kallat särskilt företagsnamn inom KPA Pensionsservice, som är oberoende och arbetar helt neutralt mot de olika försäkringsföretagen och tjänstepensionsföretagen.

Transaktioner mellan Pensionsvalet PV och KPA Tjänstepension

KPA Tjänstepension är valbart företag inom den kommunala och kooperativa sektorn. Transaktioner mellan Pensionsvalet PV och KPA Tjänstepension är följande; Förmedling av premier, Fakturering vid återtag av premier, Transaktioner i samband med kapitalflytt, Fakturering för utfört uppdrag enligt avtal.

Koncerninterna fordringar och skulder samt ränta

Ränta på mellanhavandet beräknas månadsvis och Folksam tillämpar STIBOR 1 vecka. Reglering av mellanhavanden sker dagligen, veckovis, månadsvis eller kvartalsvis beroende på rörelse och belopp. Vid behov kan även fordringarna regleras vid anfordran.

Transaktioner, utestående mellanhavanden och åtaganden mellan KPA Tjänstepension och SKR-koncernen

Det har inte skett några transaktioner med företagen i SKR-koncernen under perioden. Det finns heller inga utestående mellanhavanden eller åtaganden mellan KPA Tjänstepension och företagen i SKR-koncernen.

Transaktioner, utestående mellanhavanden och åtaganden mellan KPA Tjänstepension och Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Det har inte skett några transaktioner med Konsumentkooperationens pensionsstiftelse under perioden. Det finns heller inga utestående mellanhavanden eller åtaganden mellan KPA Tjänstepension och Konsumentkooperationens pensionsstiftelse.

Upplysningar om transaktioner mellan KPA Tjänstepension och närstående inom:

	Folksam Liv-koncernen				Folksam Sak-koncernen				Övriga närstående
	Moder-företag	Konsolid-erade koncern-företag	Ej konsolid-erade koncern-företag	Intresse-företag	Moder-företag	Konsolid-erade koncern-företag	Ej konsolid-erade koncern-företag	Intresse-företag	
2021, Tkr									
Mottagna kostnader	-14 545	-442	-14 127	-	-20 839	-	-	-	-
Ränteintäkter	1	0	1	-	1	-	-	-	-
Räntekostnader	-	0	-	-	-	-	-	-	-
Summa	-14 545	-442	-14 126	-	-20 837	-	-	-	-

Upplysningar om KPA Tjänstepensions utestående mellanhavanden och åtaganden till närstående per 31 december

	Folksam Liv-koncernen				Folksam Sak-koncernen				Övriga närstående
	Moder-företag	Konsolid-erade koncern-företag	Ej konsolid-erade koncern-företag	Intresse-företag	Moder-företag	Konsolid-erade koncern-företag	Ej konsolid-erade koncern-företag	Intresse-företag	
2021, Tkr									
Fordringar	-	0	-	-	-	-	-	-	-
Skulder	1 392	201	723	-	2 200	-	-	-	-
Summa	1 392	201	723	-	2 200	-	-	-	-

Not 33. Uppllysningar om närstående forts.

Uppllysningar om transaktioner mellan KPA Tjänstepension och närstående inom:

	Folksam Liv-koncernen				Folksam Sak-koncernen				Övriga närstående
	Moder-företag	Konsolid-erade koncern-företag	Ej konsolid-erade koncern-företag	Intresse-företag	Moder-företag	Konsolid-erade koncern-företag	Ej konsolid-erade koncern-företag	Intresse-företag	
2020, Tkr									
Mottagna kostnader	-12 290	-344	-13 389	-	-14 088	-	-	-	-
Administrativa kostnader	-	-640	-	-	-	-	-	-	-
Ränteintäkter	0	0	0	-	0	-	-	-	-
Räntekostnader	0	0	0	-	0	-	-	-	-
Summa	-12 290	-984	-13 388	-	-14 088	-	-	-	-

Uppllysningar om KPA Tjänstepensions utestående mellanhavanden och åtaganden till närstående per 31 december

	Folksam Liv-koncernen				Folksam Sak-koncernen				Övriga närstående
	Moder-företag	Konsolid-erade koncern-företag	Ej konsolid-erade koncern-företag	Intresse-företag	Moder-företag	Konsolid-erade koncern-företag	Ej konsolid-erade koncern-företag	Intresse-företag	
2020, Tkr									
Fordringar	-	55	-	-	-	-	-	-	-
Skulder	1 524	28	1 086	-	1 714	-	-	-	-
Summa	1 524	83	1 086	-	1 714	-	-	-	-

Not 34. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Medelantal anställda ¹⁾

Medelantalet anställda uppgick till 1 (1) tjänstemän. Andelen män uppgick till 100 (100) procent och andelen kvinnor till 0 (0) procent.

¹⁾ Företagen inom Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att personalen är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda i KPA Tjänstepension 39 (30) personer.

Fördelning kvinnor och män, ledande befattningshavare, antal	2021		2020	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelse	3	8	3	8
Vd	-	1	-	1
Andra ledande befattningshavare	-	3	-	3
Summa kvinnor och män, ledande befattningshavare	3	12	3	12

Löner, ersättningar och övriga förmåner, Tkr ¹⁾	2021	2020
Styrelse	-901	-1 205
Vd	-1 344	-1 409
Andra ledande befattningshavare	-676	-588
Summa ledande befattningshavare	-2 921	-3 202
Sociala kostnader	-12 216	-9 477
varav pensionskostnader vd, inklusive löneskatt	-249	-404
varav pensionskostnader andra ledande befattningshavare, inklusive löneskatt	-188	-143
varav pensionskostnader tjänstemän, inklusive löneskatt	-3 985	-3 028

¹⁾ Ledande befattningshavare består av företagsledningen, som är tillika engagerad av samtliga företag i KPA Pension. Därför fördelas lönerna mellan företagen.

Jämförelsesiffrorna för 2020 har justerats p g a ändrade redovisningsprinciper gällande beräkning av personalkostnader från och med 1 januari 2021. Tidigare princip innebar att personalkostnaderna redovisades enligt hemvist, den nya principen innebär att personalkostnaderna redovisas utifrån fördelade kostnader. Se Not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 2.4.2.3.

Not 34. Medelantal anställda samt löner och ersättningar, forts.

Ersättningspolicy

Folksams ersättningspolicy är gemensam för samtliga företag inom Folksam och utgår från de grundläggande värderingarna inom Folksam och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att KPA Tjänstepension når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på KPA Tjänstepension. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

KPA Tjänstepension har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar. För att minimera överdrivet risktagande samt undvika intressekonflikter där kundens intressen inte tas till vara med tillbörlig omsorg så utgår inga rörliga ersättningar inom KPA Tjänstepension utöver kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål fastställda av styrelsen för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam Liv inklusive dotterföretag. För vd och tillikaanställd chef för internrevision utgår ingen rörlig ersättning.

Beslutsgång för ersättningspolicy

Folksams ersättningspolicy är fastställd av KPA Tjänstepensions styrelse.

Ersättningsutskott

Inom KPA Tjänstepension har styrelseordföranden ersättningsutskottets roll.

Anställda som kan påverka risknivån i KPA Tjänstepension

KPA Tjänstepension har identifierat de anställda som väsentligen kan påverka risknivån i företaget. Denna grupp av anställda utvärderas löpande och kan ändras beroende på den påverkan de har från tid till annan. Anställda som kan påverka risknivån i KPA Tjänstepension är vd samt tillikaanställd chef för internrevision.

Folksams belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksam inklusive dotterföretag utom vd, koncernledning, vd i dotterföretag och chef för internrevision. Syftet med belöningsprogrammet för 2021 var att skapa fokus på Folksams strategi och övergripande mål; att Folksam ska ha försäkrings- och pensionssparandebansens mest nöjda samt en ökad digital förflyttning. Dessa områden utgjorde de belöningsgrundande målen i programmet samt att det finns en tröskel för driftkostnader i belöningsprogrammet. Denna tröskel innebär att utbetalning i programmet endast kan ske om drifts-kostnaderna uppgår till en viss nivå oaktat hur väl de belöningsgrundande målen uppnås.

Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor till maximalt 20 000 kronor per medarbetare beroende på grad av måluppfyllelse. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning i en individuell tjänstepensionsförsäkring.

Not 34. Medelantal anställda samt löner och ersättningar, forts.

2021 Ersättning styrelse och utskott, Tkr	Styrelse- arvode	Risk- och kapital- utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ¹⁾	Totalt
Styrelsens ordförande					
Anders Henriksson	-169	-58	-	-71	-298
Övriga styrelseledamöter					
Lars Fresker	-121	-	-	-38	-159
Per Holmström	-113	-53	-	-52	-218
Niclas Lindahl	-121	-6	-	-40	-167
Tomas Norderheim	-121	-58	-	-56	-236
Boel Godner	-113	-	-	-36	-149
Anna-Britta Åkerlind	-113	-6	-	-37	-157
Per Martinsson ²⁾	-	-	-	-	-
Mats Hägglund ²⁾	-	-	-	-	-
Thomas Månsson, arb.t.rep	-15	-3	-	-6	-24
Anette Nordlöf, arb.t.rep supp	-15	-3	-	-6	-24
Summa ersättning styrelse och utskott	-901	-187	-	-342	-1 431

2020 Ersättning styrelse och utskott, Tkr	Styrelse- arvode	Risk- och kapital- utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ¹⁾	Totalt
Styrelsens ordförande					
Anders Henriksson	-199	-56	-	-80	-335
Övriga styrelseledamöter					
Lars Fresker	-151	-	-	-48	-199
Per Holmström	-146	-56	-	-63	-265
Niclas Lindahl	-146	-	-	-46	-191
Tomas Norderheim	-146	-12	-	-49	-207
Boel Godner	-153	-	-	-48	-201
Anna-Britta Åkerlind	-136	-	-	-43	-179
Åse Kristiansson Ödewing, t o m maj	-67	-44	-	-11	-123
Per Martinsson ²⁾	-	-	-	-	-
Mats Hägglund, fr o m maj ²⁾	-	-	-	-	-
Thomas Månsson, arb.t.rep	-30	-	-	-10	-40
Anette Nordlöf, arb.t.rep supp	-30	-	-	-10	-40
Summa ersättning styrelse och utskott	-1 205	-167	-	-407	-1 779

¹⁾ Varav inga pensionskostnader

²⁾ Interna ledamöter erhåller inget arvode

Arvodesnivåer styrelsen, Tkr	2021	2020
Styrelsen		
Styrelseordförande, fast årsarvode	-121	-119
Övriga exklusive vd, fast årsarvode	-81	-80
Sammanträdesarvode per tillfälle	-8	-8
Personalrepresentanter		
Sammanträdesarvode per tillfälle	-3	-3
Arvoden till ledamöter i Risk- och kapitalutskottet		
Årsarvode	-35	-34
Sammanträdesarvode per tillfälle	-6	-6

Not 34. Medelantal anställda samt löner och ersättningar, forts.

Löner, ersättningar, arvoden och förmåner, Tkr	Grundlön	Övriga förmåner och ersättningar, ²⁾	Pensionskostnad, ³⁾	Summa	Rörlig ersättning	Avgiftsbestämda pensionskostnader
Moderföretaget, 2021						
Vd						
Johan Sjöström	-1 333	-11	-249	-1 593	-	-
Andra ledande befattningshavare ^{1), 4)}						
Andra ledande befattningshavare 3 personer varav 3 personer med rörlig ersättning	-658	-18	-188	-864	-8	-65
Övriga tjänstemän						
Övriga anställda 35 personer varav 35 personer med rörlig ersättning	-20 275	-271	-3 985	-24 531	-602	-646
Summa	-22 266	-300	-4 422	-26 988	-610	-711
Moderföretaget, 2020						
Vd						
Johan Sjöström	-1 378	-31	-404	-1 813	-	-
Andra ledande befattningshavare ^{1), 4)}						
Andra ledande befattningshavare 3 personer varav 3 personer med rörlig ersättning	-572	-16	-143	-731	-	-51
Övriga tjänstemän						
Övriga anställda 26 personer varav 26 personer med rörlig ersättning	-15 315	-213	-3 028	-18 556	-367	-364
Summa	-17 265	-260	-3 575	-21 100	-367	-415

¹⁾Ledande befattningshavare tillhör även KPA Pensions företagsledning. Lönekostnaderna fördelas därför mellan KPA Pensions företag.

²⁾Övriga förmåner och ersättningar avser huvudsakligen tjänstebil.

³⁾Pensionskostnader avser kostnader hänförligt till respektive år.

⁴⁾Ledande befattningshavare består av koncernens företagsledning, som är tillika engagerad av samtliga företag i KPA Pension.

Jämförelsesiffrorna för 2020 har justerats p g a ändrade redovisningsprinciper gällande beräkning av personalkostnader från och med 1 januari 2021. Tidigare princip innebar att personalkostnaderna redovisades enligt hemvist, den nya principen innebär att personalkostnaderna redovisas utifrån fördelade kostnader. Se Not 1 Redovisningsprinciper, avsnitt 2.4.2.3.

Övrig information om ersättningar till anställda enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2019:23

Under 2021 har det utbetalats 570 tusen kronor inklusive särskildlöneskatt avseende utfall från belöningsprogrammet för 2020. För räkenskapsåret 2021 har det avsatts 785 tusen kronor inklusive särskild löneskatt, för utbetalning under 2022. Belöningsprogrammet är inte föremål för uppskjuten utbetalning. Räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 101 tusen kronor. Räkenskapsårets ackumulerade totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 68 tusen kronor och räkenskapsårets utbetalda avgångsvederlag uppgick till 244 tusen kronor. Överenskommelserna om avgångsvederlag har alla haft individuella behov. I avgångsvederlagen ingår en tidigare anställd i ledande position.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Principer

Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive arbetstagarrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut.

Ersättningen till vd och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till vd. För övriga ledande befattningshavare utgår inga rörliga ersättningar utöver Folksam belöningsprogram.

Med andra ledande befattningshavare avses de 3 personer som tillsammans med vd och vice vd utgör KPA Pensions företagsledning. För företagsledningens sammansättning, se ovan.

Pensioner

Vd och ledande befattningshavare omfattas av den kollektivavtalade tjänstepensionsplanen, KTP. Några ytterligare utestående pensionsförpliktelser för styrelse och vd finns inte.

Avgångsvederlag och liknande förmåner

Inga avtal om avgångsvederlag eller liknande förmåner för vd eller andra ledande befattningshavare finns. Vd och andra ledande befattningshavare har i likhet med alla anställda fast lön och 6 månaders uppsägningstid.

Not 34. Medelantal anställda samt löner och ersättningar, forts.

Pensionsupplysningar (moderföretag)

KPA Pensions åtagande till anställda för kollektivavtalade tjänstepensioner tryggas i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse sedan 1 juli 2011. Pensionsplanen, KTP-planen, är i huvudsak en förmånsbestämd plan. Dock finns en mindre del i KTP-planen som är premiebestämd.

Premierna för de förmånsbestämda och premiebestämda delarna redovisas löpande som kostnader i arbetsgivaren KPA AB:s resultaträkning. Kostnaden för särskild löneskatt på pensionskostnader periodiseras i takt med att de uppstår i KPA AB:s resultaträkning. Pensionsåtagandena redovisas inte i KPA AB:s balansräkning.

Tidigare intjänade pensionsförmåner enligt KPA-planen tryggas med försäkring. KPA Pension har även tryggt pensionsrätt i KPA AB:s Pensionsstiftelse för före detta anställda enligt pensionsavtalet PA-KL och några äldre kommunala pensionsbestämmelser. Även dessa pensionsåtaganden har lösts in i försäkring. Pensionsåtaganden tryggade i stiftelsen har beräknats enligt Finansinspektionens tryggandegrund FFFS 2007:24 som ska användas vid beräkning av pensionsskuld för företag.

Vid redovisning av pensionsåtaganden i juridisk person tillämpas reglerna i tryggandelagen och Finansinspektionens föreskrifter. Tillämpning av tryggandelagen är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. Reglerna i IAS 19 avseende förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas därför inte utan upplysningar lämnas enligt relevanta delar av vad som anges i IAS 19. Pensionsberäkningarna bygger på löne- och pensionsnivåer på balansdagen.

Berednings- och beslutsprocessen

Styrelsen beslutar om vd:s anställningsvillkor. Ordförande förbereder frågan om vd:s anställningsvillkor för beslut av styrelsen.

Specifikation av redovisade pensionskostnader i KPA Pension, pensionering genom försäkring, Tkr	2021	2020
Försäkringspremier	739	719
Särskild löneskatt på pensionskostnader	221	183
Årets pensionskostnad	960	902

Pensionsåtagande tryggade i KPA AB:s Pensionsstiftelse, Tkr	2021	2020
Verkligt värde på tillgångar i stiftelsen	18 936	28 044
Finansiella skulder	-9 869	-9 873
Pensionsåtagande tryggade i stiftelsen	-	-
Övervärde	9 067	18 171

Not 35. Avstämning av totalavkastningstabell

Mkr	Not	Ingående marknads- värde 2021-01-01	Utgående marknads- värde 2021-12-31	Total- avkastning 2021
Räntebärande				
Obligationer	16	2 808	2 706	
Upplupen ränta på räntebärande värdepapper		10	9	
Räntederivat		0	-1	
Valutaderivat		8	-15	
Likvida medel		63	91	
Räntebärande innan värderingsskillnader		2 889	2 790	-15
Prisskillnader		2	2	-
Värderingsprinciper terminer		0	0	-
Räntebärande enligt TAT		2 891	2 792	-15
Aktier				
Aktier och andelar, noterade	15	1 521	1 785	
Aktiederivat		0	0	
Restitutioner		1	1	
Likvida medel		17	11	
Aktier innan värderingsskillnader		1 539	1 797	505
Prisskillnader		-2	0	2
Värderingsprinciper terminer		0	0	-
Aktier enligt TAT		1 537	1 797	507
Specialplaceringar				
Onoterade aktier		0	0	
Likvida medel		0	0	
Specialplaceringar innan värderingsskillnader		0	0	0
Prisskillnader		0	0	
Specialplaceringar enligt TAT		0	0	0
Bolagsstrategiska innehav				
Aktier i dotterföretag		344	344	
Bolagsstrategiska innehav innan värderingsprinciper		344	344	-
Värderingsprinciper pris				
Bolagsstrategiska innehav enligt TAT		344	344	-

Not 35. Avstämning av totalavkastningstabell forts.

Mkr	Not	2021
Kapitalavkastning intäkter	4	281
Orealiserade vinster	5	226
Kapitalavkastning kostnader	9	-8
Orealiserade förluster	10	-12
Kapitalavkastning enligt resultaträkningen		487
Justeringar för poster i resultaträkningen som inte ingår i TAT ¹⁾		6
Justeringar pga skillnad i prisprofiler mellan resultaträkningen och TAT		-1
Totalavkastning enligt TAT		492

¹⁾Avser avkastning på tillgångar och skulder som inte ingår i placeringsriktlinjerna. Ingår därför inte i TAT.

Not 36. Tvister

Det förekommer inte några tvister som i väsentligt avseende kan påverka företagens finansiella ställning.

Not 37. Disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsens förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står enligt balansräkningen

Konsolideringsfond	2 765 791 260
Årets resultat	302 234 738
Totalt, kronor	3 068 025 998

Styrelsen och vd föreslår stämman att den för år 2021 redovisade vinsten 302 234 738,23 kronor förs över till konsolideringsfonden. En överföring har gjorts under året av aktiverade utvecklingskostnader om 4 734 780 kronor från konsolideringsfonden till fond för utvecklingsutgifter. Fonden får inte användas för förlusttäckning.

Not 38. Väsentliga händelser efter balansdagen

Regelverk

KPA Tjänstepensions dotterföretag KPA Pensionsförsäkring (publ) har den 1 januari 2022 omvandlats från ett försäkringsföretag till ett tjänstepensionsföretag. Från det datumet följer företaget den nya rörelseregleringen för tjänstepensionsföretag, inklusive solvensreglering. I samband med omvandlingen bytte företaget namn till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ).

För mer information, se årsredovisning KPA Tjänstepensionsförsäkring. Årsredovisningarna finns på www.kpa.se.

Med anledning av kriget i Ukraina

Första kvartalet 2022 har präglats av Rysslands invasion av Ukraina och de oroligheter samt geopolitiska spänningar som detta gett upphov till. KPA Pension följer löpande utvecklingen och den effekt det rådande läget har på internationella relationer och de finansiella marknaderna.

KPA Tjänstepension står fortsatt finansiellt starkt med starka nyckeltal. Företagets finansiella styrka möjliggör, även vid turbulens på finansmarknaderna, att med ett långsiktigt perspektiv fortsätta skapa värden för kunderna. KPA Tjänstepensions exponering mot Ryssland och ryska tillgångar är mycket begränsad och företaget har inget direkt ägande i företag som är noterade i Ryssland. Däremot finns en indirekt exponering via fonder, där Ryssland utgör en mindre del.

KPA Pension har vidtagit åtgärder för att säkerställa att kris- och kontinuitetsplaner är aktuella och anpassade för en situation med ökad säkerhetspolitisk oro i närområdet.

Not 39. Effekter av ändrade redovisningsprinciper

KPA Tjänstepension har per den 1 mars 2021 omvandlats till ett tjänstepensionsföretag i enlighet med den nya tjänstepension-sregleringen som trädde ikraft den 15 december 2019. I samband med omvandlingen har principerna för värdering av försäkringstekniska avsättningar ändrats från betryggande till aktsamma. Jämförelsesiffrorna för 2020 har räknats om i enlighet med den

nya principen. Nedan presenteras en jämförelse av resultat- och balansräkning för denna rapportens jämförelseperioder enligt tidigare princip och enligt ny princip. Beskrivning av redovisningsprincipen som ändrats i samband med övergången återfinns i not 1 Redovisningsprinciper.

Resultateffekt vid ändring av värderingsprincip för försäkringstekniska avsättningar

Resultaträkning, Mkr	Enligt tidigare princip 2020	Justering FTA	Enligt ny princip 2020
Premieinkomst	323		323
Kapitalavkastning	147		147
Försäkringsersättningar	-304		-304
Förändringar i andra försäkringstekniska avsättningar	50	-10	40
Driftskostnader	-25		-25
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	191	-10	181
Bokslutsdispositioner	-35		-35
Skatt på årets resultat	-32	2	-30
Årets resultat	123	-8	115

Ekonomisk ställning vid ändring av värderingsprincip för försäkringstekniska avsättningar

Balansräkning, Mkr	Enligt tidigare princip 2020-01-01	Justering FTA	Enligt ny princip 2020-01-01
Placeringsstillgångar	344		344
Andra finansiella placeringsstillgångar	4 533		4 533
Fordringar	14	-4	10
Andra tillgångar	110		110
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	13		13
Summa tillgångar	5 014	-4	5 010
Eget kapital	2 602	56	2 658
Försäkringstekniska avsättningar	2 289	-70	2 219
Andra avsättningar	106	10	116
Skulder	17		17
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	5 014	-4	5 010

Ekonomisk ställning vid ändring av värderingsprincip för försäkringstekniska avsättningar

Balansräkning, Mkr	Enligt tidigare princip 2020-12-31	Justering FTA	Enligt ny princip 2020-12-31
Immateriella tillgångar	2		2
Placeringsstillgångar	344		344
Andra finansiella placeringsstillgångar	4 350		4 350
Fordringar	32	-9	23
Andra tillgångar	106		106
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10		10
Summa tillgångar	4 844	-9	4 835
Eget kapital	2 725	48	2 774
Obeskattade reserver	35		35
Försäkringstekniska avsättningar	1 943	-60	1 883
Andra avsättningar	116	4	120
Skulder	24		24
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	4 844	-9	4 835

Not 39. Effekter av ändrade redovisningsprinciper forts.

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder vid övergången till IFRS 9

Mkr	Klassificering	Klassificering	Utgående balans	Ingående balans
	IAS 39 2020-12-31	IFRS 2021-01-01	IAS 39 2020-12-31	IFRS 2021-01-01
Aktier och andelar	Identif verkligt värde via RR	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	1 521	1 521
Obl och andra ränteb värdep	Identif verkligt värde via RR	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	2 808	2 808
Utlåning till kreditinstitut	Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	5	5
Derivat	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via RR, Obl/Inneh handelsänd	17	17
Övriga fordringar	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	0	0
Övriga fordringar	Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	18	18
Kassa och bank	Lån och andra fordringar	Upplupet anskaffningsvärde	38	38
Kassa och bank	Lån och andra fordringar	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	68	68
Uppl ränte- och hyresintäkter	Identif verkligt värde via RR	Verkligt värde via RR, Obligatoriskt	10	10
Uppl ränte- och hyresintäkter	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via RR, Obl/Inneh handelsänd	0	0
Summa			4 485	4 485
Finansiella skulder				
Skulder till kreditinstitut	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	0	0
Derivat	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via RR, Obl/Inneh handelsänd	9	9
Övriga skulder	Övriga finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde	14	14
Summa			24	24

Årsredovisningens undertecknande

Stockholm, det datum som framgår av elektronisk signering

Anders Henriksson
Ordförande

Anna-Britta Åkerlind

Lars Fresker

Boel Godner

Tomas Norderheim

Per Holmström

Per Martinsson

Mats Hägglund

Niclas Lindahl

Thomas Månsson
Arbetstagarerepresentant

Johan Sjöström
VD

Vår revisionsberättelse har lämnats det datum som framgår av elektronisk signering

-----
Ernst & Young AB
Daniel Eriksson
Auktoriserad revisor

Definitioner och begrepp

Direktavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter, minskat med driftskostnader för byggnader och mark, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter med mera.

Duration

Löptid.

ERSB (enligt IORP II)

ERSB utgör förkortning för egen risk- och solvensbedömning. Detta utgör ett tjänstepensionsföretags egen analys av dess risker och kapitalbehov för att driva verksamheten.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placerings-tillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med driftskostnader menas anskaffningskostnader, förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader samt provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring.

IORP II

De regler som gäller för tjänstepensionsföretag, en typ av företag som driver tjänstepensionsverksamhet på försäkringsområdet och som enbart meddelar tjänstepensionsförsäkringar.

Regleringen för tjänstepensionsföretag utgår från andra tjänstepensionsdirektivet (IORP II), och omfattar bland annat regler för tjänstepensionsföretags ekonomiska ställning och styrka (solvens). Utöver de regler som följer av direktivet, kompletteras regleringen i svensk rätt av bland annat en förstärkt solvensreglering med ett riskkänsligt kapitalkrav (RKK). Reglerna började gälla den 1 december 2019, men lagen blir först tillämplig vid antingen omvandling till tjänstepensionsföretag eller vid bildande av ett helt nytt tjänstepensionsföretag.

Kapitalbas (enligt IORP II)

Kapitalbasen består av eget kapital inklusive obeskattade reserver samt öppet redovisade övervärden i placeringstillgångar. Avdrag görs för immateriella tillgångar och förutbetalda anskaffningskostnader.

I förekommande fall sker avräkning också från kapitalbasen då de försäkringstekniska avsättningarna beräknade för solvensändamål utgör ett högre än motsvarande belopp som finns upptaget i företagets finansiella rapporter samt också för innehav i andra finansiella företag, i det fall företaget inte omfattas av samma gruppbaseerade tillsyn med avseende på gruppens solvens.

Kapitalbas (enligt solvens II)

Kapitalbasen består av primärkapital och tilläggskapital som har godkänts av Finansinspektionen. I primärkapital ingår följande poster, den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska skulder samt efterställda skulder. Tilläggskapital är en post som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster.

Kollektiv konsolidering

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med aktiekapital, finansiella skulder och företagets totala åtagande (garanterade och icke garanterade).

Kollektivt konsolideringskapital

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med företagets totala åtagande, det vill säga försäkringstekniska avsättningar och allokerad återbäring.

Kollektiv konsolideringsnivå

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets totala åtagande.

Konsolideringskapitalet

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, uppskjuten skatt samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen.

Minimikapitalkrav (enligt IORP II)

I tjänstepensionsregleringen finns bestämmelser om kapitalkrav för tjänstepensionsinstitut – den s.k. solvensmarginalen. Det kapitalkravet är i svensk rätt genomfört i form av ett minimikapitalkrav (ett minsta kapitalkrav gällande utöver det riskkänsliga kapitalkravet).

Minimikapitalkravet beräknas enligt huvudregeln med utgångspunkt i storleken på de försäkringstekniska avsättningarna, s.k. positiva risksummor och nettodriftskostnaderna. För tilläggsförsäkringar gäller att minimikapitalkravet beräknas med utgångspunkt i premiebasen och ersättningsbasen. Minimikapitalkravet får inte understiga en lagstadgad minsta nivå, det s.k. garantibeloppet. Enligt lagen ska kapitalbasen (enligt IORP II) aldrig vara mindre än det högsta av minimikapitalkravet eller garantibeloppet.

Minimikapitalkrav (enligt solvens II)

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 85 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

ORSA (enligt Solvens II)

ORSA utgör förkortning för engelskans "Own Risk Solvency Assessment", det vill säga en egen risk- och solvensbedömning. Detta utgör ett försäkringsföretags egen analys av dess risker och kapitalbehov för att driva verksamheten.

Riskkänsligt kapitalkrav (enligt IORP II)

Det riskkänsliga kapitalkravet (RKK) utgör den minsta storlek på kapitalbasen som krävs för att tjänstepensionsföretaget med 97 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna, de försäkrade och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

RKK-kvot (enligt IORP II)

Med RKK-kvot avses kapitalbas i förhållande till det riskkänsliga kapitalkravet (RKK).

SCR-kvot

Med SCR-kvot avses kapitalbas i förhållande till solvenskapitalkrav (SCR).

Solvens II

De regler för försäkringsföretags ekonomiska ställning och styrka (solvens) som arbetas fram inom EU. Reglerna började gälla den första januari 2016.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Solvenskvot

Förhållandet mellan kapitalbas och legalt solvenskrav. Solvenskravet är SCR för i försäkringsföretag. Solvenskravet är RKK för tjänstepensionsföretag.

Totalavkastning

Summan av direktavkastning (före avdrag för förvaltningskostnader) samt realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångarna.

Totalavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter med mera.

Bolagsbenämningar

Folksam

Folksam omfattar Folksam Liv-koncern och Folksam Sak-koncern. I begreppet koncern ingår konsoliderade och ej konsoliderade företag.

Folksam Liv-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. Folksam Liv är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar dels helägda dotterföretag som Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam Fondförsäkring), dels delägda företag som företagen inom KPA Pension, som ägs till 60 procent och Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam LO Fondförsäkring), som ägs till 51 procent. KPA Pension omfattar KPA AB, KPA Tjänstepension AB (publ) (KPA Tjänstepension), KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (fd KPA Pensionsförsäkring) samt KPA Pensionservice AB.

Folksam Sak-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Sak konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. Folksam Sak är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar det helägda försäkringsdotterföretag Tre Kronor Försäkring AB samt dotterföretag som bland annat bedriver fastighetsverksamhet. Dotterföretaget Saco Folksam Försäkrings AB har trätt i likvidation och heter numer Celeborn AB i likvidation.

Folksam Liv-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt SII-regelverket, för Folksam Liv motsvarar det företag som ingår i Folksam i Folksam Liv-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Folksam Sak-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt SII-regelverket, för Folksam Sak motsvarar det företag som ingår i Folksam Sak-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i KPA Tjänstepension AB (publ), org nr 502010-3502

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för KPA Tjänstepension AB (publ) för år 2021. Bolagets årsredovisning ingår på sidorna 14-83 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av bolagets finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för bolaget.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till bolagets Styrelse i dess roll som

revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till bolaget enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet *Revisorns ansvar* i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomförts för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Värdering av livförsäkringsavsättningar

Upplysningar om livförsäkringsavsättningar återfinns i not 1 Redovisningsprinciper, not 2 Upplysningar om risker samt i not 26 Livförsäkringsavsättning.

Beskrivning av området

Per den 31 december 2021 uppgick försäkringstekniska avsättningar till 1 529 mkr varav 320 mkr avser livförsäkringsavsättning, 125 mkr avser oreglerade skador och 1 085 mkr avser återbäring och rabatter. Totalt sett utgör försäkringstekniska avsättningar 89 procent av bolagets totala skulder.

Livförsäkringsavsättningar ska motsvara nuvärdet av försäkringsbolagets framtida åtaganden gentemot försäkringstagarna med hänsyn tagen till faktorer som garanterad avkastning, omkostnader och dödlighet. Avsättningen för framtida åtaganden beräknas med hjälp av aktuariella metoder. Givet att det kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden, har värdering av livförsäkringsavsättningar ansetts vara ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.

Hur detta område beaktades i revisionen

Vi har skaffat oss förståelse för reservsättningsprocessen och utvärderat nyckelkontroller inklusive godkännande av metod och antaganden och utvärdering av de modellbaserade beräkningarna. Vidare har vi testat att data från underliggande system som används i modellen är fullständiga och riktiga. Vi har även utvärderat lämpligheten i metoder och betydelsefulla antaganden samt genomfört självständiga beräkningar av avsättningar gällande väsentliga försäkringsklasser. I vår revision har vi använt våra interna aktuarier för att bistå oss i de granskningsåtgärder vi utfört.

Vi har även granskat lämnade upplysningar i de finansiella rapporterna avseende livförsäkringsavsättningar och företagsledningens bedömningar.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 4-13 och 84-86. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- ▶ identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och

ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- ▶ skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- ▶ utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- ▶ drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- ▶ utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av KPA Tjänstepension AB (publ) för år 2021 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till bolaget enligt god revisorsd i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- ▶ företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget.
- ▶ på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, lagen om tjänstepensionsföretag, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen, lagen om tjänstepensionsföretag och bolagsordningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsd i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen, lagen om tjänstepensionsföretag eller bolagsordningen.

Som en del av en revision enligt god revisionsd i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen, lagen om tjänstepensionsföretag och bolagsordningen.

Ernst & Young AB, Hamngatan 26, 111 47 Stockholm, utsågs till KPA Tjänstepension AB (publ)s revisor av bolagsstämman den 19 maj 2021 och har varit bolagets revisor sedan 29 juni 2016.

Stockholm, det datum som framgår av elektronisk underskrift
Ernst & Young AB

Daniel Eriksson
Auktoriserad revisor

